

Tengernek Csillaga

2013. márc.–ápr.
XVIII/2. szám

Mária korszakának lapja

Ára: 290,- Ft

Pécs, Havihegyi Boldogasszony – kegykép

A Confiteor szövegváltozata az új misekönyvben

H.: CONFITEOR Deo omnipotenti et vobis, fratres, quia peccavi nimis cogitatione, verbo, opere et omissione,

mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beátam Mariam semper Virginem, omnes Angelos et Sanctos et vos, fratres, orare pro me ad Dóminum Deum nostrum.

P.: Misereatur nostri omnipotens Deus, et dimissis peccatis nostris, perdúcat nos ad vitam aeternam.

H.: Amen.

H.: GYÓNOM a mindenható Istennek és nektek, testvéreim, hogy sokszor és sokat vétkeztem, gondolattal, szóval, cselekedettel és mulasztással: én vétkezem, én vétkezem, én igen nagy vétkezem.

Kérem ezért a Boldogságos, mindenkor Szepőlétlen Szűz Máriát, az összes angyalokat és szenteket, és titeket, testvéreim, hogy imádkozzatok értettem Urunkhoz, Istenünkhöz.

P.: Irgalmazzon nekünk a mindenható Isten, bocsássa meg bűneinket, és vezessen el az örök életre.

H.: Amen.

A pap és hívek által mondott Confiteor szövege a régi misekönyv szerint

M.: CONFITEOR Deo omnipotenti, beatae Mariae semper Virgini, beato Michaeli Archangelo, beato Joanni Baptistae, sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis, et vobis fratres / et tibi pater: quia peccavi nimis cogitatione verbo, et opere: [mellét háromszor megüti] mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa.

Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaelem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et vos fratres / et te Pater, orare pro me ad Dominum Deum Nostrum.

P.: MISEREATUR vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris, perducat vos ad vitam aeternam.

M.: Amen.

M.: GYÓNOM a mindenható Istennek, a Boldogságos mindenkor Szűz Máriának, Szent Mihály arkangyalnak, Keresztelő Szent Jánosnak, Szent Péter és Pál apostoloknak, minden szenteknek és nektek, testvéreim / neked, atyám, hogy nagyot vétkeztem gondolattal, szóval és cselekedettel. [mellét háromszor megüti] Én vétkezem, én vétkezem, én igen nagy vétkezem!

Kérem azért a Boldogságos, mindenkor szepőlétlen Szűz Máriát, Szent Mihály arkangyalt, Keresztelő Szent Jánost, Szent Péter és Pál apostolokat, az összes szenteket, és titeket, testvéreim / és téged, atyám, hogy imádkozzatok értettem, Urunkhoz Istenünkhöz.

P.: IRGALMAZZON nektek a mindenható Isten és bocsássa meg vétkeiteket és vezéreljen az örök életre.

M.: Amen.

Spirituális támogatók: fr. Barsi Balázs OFM., Gyulai Oszkár, P. Jáki Teodóz Sándor OSB., Katona István, Regőczy István és Török József. Teológiai lektorálta: Bocsa József, piarista

Tartalomjegyzék

Confiteor Deo omnipotenti	1
Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!	1
Jézus csendes imája	2
A házasság és a család	4
Az új evangelizáció egyik útja a szentségi gyónás	5
Az erőszak az antikrisztus eszköze, embertelenné teszi az emberiséget	5
Törekedjétek az őszinte bűnbánatra	7
Szent József, a Boldogságos Szűz Mária hitvese	8
Felajánlás Szent Józsefnek	9
„Kinek gyermeki szép sereg...”	10
Jézus éjszakai imája	11
Oltárfosztás – oltármosás	13
Mit jelent a húsvéti gyertya?	14
Mária járjon közben értünk	15
Szent Ambrus húsvéti himnusza	16
A Feltámadott jelen van köztünk	19
Jézus mindig velünk van az Eucharisziában	20
A Szentostya búzából készül	21
Mária és az apostolok imája	22
Tanúskodjunk Isten irgalmas szeretetéről	24
Az Egyház bizakodjon Istenben, és ne féljen az üldöztetéstől	25
Az ima alapvetően szükséges a mindennapi élethez	27
Boldog II. János Pál pápa a hagyományos liturgiáról	28
A II. Vatikáni Zsinat helyes értelmezéséről	30
A Szentatya kubai és mexikói útja	37
Hálások vagyunk a pápának hitéért, erejéért és kedvességéért	38
Akiket Jézus a Cunamitól megmentett	40
Mária-kegyhelyek	
Pécs – Havihegy,	41
Rózsafüzér	
Jézus a mi békénk	43

A Szerkesztőség címe:

1539 Budapest, Postafiók 638.

Internet: www.tengernekcstillaga.hu

E-mail: info@tengernekcstillaga.hu

A lappal kapcsolatos bármilyen észrevétellel, javaslattal forduljon a lap szerkesztőségéhez!

Felelős szerkesztő: Jánossy Gábor

Készült a Co-Print Kft. nyomdájában,
www.co-print.hu

Felelős vezető: G. Diviaczky Klára

A hátsó borítón: Egészség Anyja, Velence

A *Tengernek Csillaga* folyóirat megrendelhető a Stella Maris Alapítvány postafiók címén, illetve e-mailen és megvásárolható a templomokban vagy Budapest V., Ferenciek terén.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Kiadja a Stella Maris Alapítvány

A Stella Maris Alapítvány
bankszámlaszáma: K&H Bank
1020085-32621031-00000000
ISSN szám: 1416-8243

Confiteor Deo omnipotenti

A nagybőjti szent idő kezdetén, hamvazószerda után aktuális sorra vennünk az alapvető imádságok megismertetésében a latin liturgia általános bűnvallási formuláját. A Confiteor (latin, jelentése: „gyógnom”) eredetileg a miséző pap előkészületi imádságai közé tartozott. Legkorábbi írott változata a VIII. századból maradt fenn: „*gyógnom Istennek és neked testvérem, hogy vétkeztem gondolattal, szóval és cselekedettel; ezért kérlek, imádkozz értem!*” (PL 89:1067). 1314-ben a Ravennai Zsinat rögzítette a Confiteor-ban említendő szenteket.

Szent V. Pius pápától a II. Vatikáni Zsinatig a Confiteor a lépcsőima része volt, melyben az áldozár és a ministránsok egymás után vallották meg bűneiket. A lépcsőima a celebránsnak és az asszisztenciának az oltár lépcsője előtt – a papnak állva, a ministránsoknak térdelve – mondott sajátos imádsága: a 42. zsoltár, Confiteor (közgyónás) és annak könyörgése („Irgalmazzon nekünk a mindenható Isten...”), melyet Szent I. Celesztin pápa (ur. 422-432) rendelt el az V. Szent Pius pápa idejéhez hasonló formájában.

A II. Vatikáni Zsinat után létrehozott Novus Ordo Missale (a VI. Pál pápa által elrendelt új misekönyv) szerint a Confiteor a pap, a ministránsok és a nép közös bűnvallomása lett (a Boldogságos Szűz Mária, Szent Mihály arkangyal és a szentek kihagyásával), amit az intoritus és a Kyrie között imádkozik a pap a hívekkel közösen. A római rítus hagyományos (jogi nyelven az ún. „rendkívüli”) formájában a Confiteor rendszeren a lépcsőima részeként, a pap és az asszisztencia ajkáról egyaránt elhangzik (a szöveget érintő minimális különbséggel), a régi szöveg szerint. Mivel a Szentatya buzdít bennünket arra, hogy éljünk az Egyház liturgikus gazdagságával, és mert Benedek pápának hála, remélhetőleg minél többet részt vehetünk újra a hagyományos liturgián, ezért közöljük az imádság mindkét miseformának megfelelő szövegeit.

fr. Ágoston OSPPE

Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!

Nagybőjt második vasárnapjának evangéliuma Krisztus színeváltozásáról szól. A nagybőjti időszak elején a liturgia Jézus követésére hívott a pusztába, hogy vele együtt nézzünk szembe a kísértésekkel és győzzünk le azokat. Most pedig arra hív, hogy mi is menjünk fel Jézussal az imádság „hegyére”, hogy az Ő emberi arcán szemlélhessük Isten dicsőséges világosságát – kezdte vasárnapi rövid tanítását Benedek pápa a Szent Péter térre összegyűlt híveknek, akikkel együtt vasárnap délben a szokásoknak megfelelően Úrangyala imádságot mondott.

A színeváltozásnak két fontos eleme van: az egyik, hogy Jézus három tanítványával, Péterrel, Jakabbal és Jánossal felment a hegyre és ott „elváltozott előttük” (Mk 9,2). „Ruhája olyan ragyogó fehér lett, hogy a földön semmiféle kelmefestő nem képes így a ruhát kiféheríteni. Egyszerre megjelent nekik Illés és Mózes, és beszélgettek Jézussal”. A másik elem pedig, hogy egy felhő árnyékolta be őket, és a felhőből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!” (Mk 9,7). Tehát a világosság és a hang együttesen jelenik meg: az isteni világosság fénylik Jézus arcán és az égi Atya hangja pedig tanúskodik Jézusról és meghallgatására hív – magyarázta a híveknek a Szentatyá.

A színeváltozás misztériumát nem lehet elválasztani Jézus útjától. Ő már egyértelműen küldetése beteljesítése felé halad tudva, hogy a feltámadáshoz szenvedésén és kereszthalálán át vezet az út. Erről tanítványainak is szólt, akik azonban nem értették meg őt. Ezért Jézus hármat közülük felvitt a hegyre és kinyilatkoztatta nekik isteni dicsőségét, a Szeretet és Igazság tündöklő világosságát. Jézus azt szeretné, hogy ez a fény megvilágosítsa szíveiket, amikor a sötétség útjait kell majd bejárniuk szenvedése és halála idején. Isten fény és világosság, és Jézus legközelebbi barátainak akarja adományozni ennek megtapasztalását. Így még a legsötétebb éjjelen is Jézus a soha ki nem alvó fényforrás lehet számukra. Benedek pápa Szent Ágoston szavait idézte: Krisztus a szív szeméinek olyan, mint a napfény a testi szemek számára.

A Szentatyá azt kérte a Szent Péter térre összegyűlt hívektől, hogy Jézussal együtt menjenek fel a hegyre és ott szemléljék az Ő szeretettel és igazsággal teli arcát hagyva, hogy világosságával árásson el. Szűz Mária közbenjárását és segítségét kérte ahhoz, hogy a nagyböjt idején mindenki találjon elegendő időt a csendes imára és Isten szavának meghallgatására.

Vatikáni Rádió, 2012.03.05.

Jézus csendes imája

XVI. Benedek pápa az elmúlt időszakban katekézisei során Jézus imáiról elmélkedett, míg ez alkalommal Jézus csendjének témájáról fejtette ki gondolatait. A „Verbum Domini” k. szinódus utáni apostoli buzdításban a Szentatyá utal a csend Jézus életében betöltött szerepére, amely különösen is jelentős a Golgotán.

Krisztus keresztje nemcsak Jézus csendjét, mint az Atyához intézett utolsó szavát mutatja meg, hanem azt is, hogy Isten pontosan ezen a csenden keresztül szól. Isten hallgatása, a Mindenható Atya távollétének megtapasztalása Jézus földi életének fontos állomása, amely felfedi az imádkozó ember helyzetét is.

Miután meghallgattuk és felismertük Isten Szavát, szembe kell néznünk az Ő csendjével, az Isten Igéjének ezen fontos megnyilvánulási módjával is – magyarázta a híveknek Benedek pápa.

A szó és csend dinamikája a mi imaéletünkre is egyaránt vonatkozik két szempontból. Az egyik az imához szükséges belső és külső elcsendesülés, hogy a hozzánk intézett szót meg tudjuk hallani és hallgatni. Ez különösen nehéz dologgá vált korunkban, amely nem nevezhető a csend világának. A Verbum Domini k. apostoli buzdítás is emlékeztet a csend értékére való nevelés szükségességére – hangsúlyozta a Szentatyá.

Az evangéliumok is többször utalnak arra, hogy Jézus – elsősorban a fontos döntések előtt – a tömegtől távoli helyre vonul, hogy csendben tudjon imádkozni és lelke mélyén helyet teremtsen Isten számára. Fontos tehát, hogy újra megtanuljunk a csendben megnyílni Isten Igéje számára.

A másik tényező pedig Isten csendjére vonatkozik, amikor elhagyatva érezzük magunkat, mintha Isten nem hallgatná meg szavainkat és választ sem ad rájuk. Isten hallgatása azonban nem jelenti azt, hogy nincs velünk. A keresztény ember tudja jól, hogy az Úr mindig jelen van és meghallgat bennünket, még a fájdalom, a visszautasítás és a magány legsötétebb pillanataiban is. Jézus bizonyosságot tett arról az apostoloknak és nekünk mindannyiunknak, hogy Isten jól ismeri minden szükségletünket életünk bármely pillanatában – mondta a pápa. Isten ismer és szeret minket, és ennek tudata elegendő kell, hogy legyen számunkra.

A Szentatyá ezzel kapcsolatban Jób történetét hozta példaként, aki rövid idő alatt elveszítette mindenét, családtagjait, barátait, egészségét. Úgy tűnt, mintha Isten végleg elhagyta volna. Jób mégis Istenhez fordult, Hozzá kiáltott imájában és megőrizte hitét, amely által megtapasztalta Isten csendjének értékét. Mi szinte mindannyian Istent úgy ismerjük, hogy hallottunk róla, és minél inkább nyitottak vagyunk csendjére, annál inkább megismerjük Őt – mondta a záránokoknak a Szentatyá.

Végül a Katolikus Egyház Katekizmusának tanítását idézte fel: „Az ima drámája az Igével tárul fel teljes egészében, aki testté lett és közöttünk él. Ha meg akarjuk érteni Urunk, Jézus Krisztus imáját az evangéliumokban tanúinak közlésén keresztül, úgy közelítünk Hozzá, mint az égő csipkebokorhoz: először is Őt magát az imádkozót szemléljük, majd hallgatjuk, hogyan tanít bennünket imádkozni, hogy végül megismerjük, miként hallgatja meg ő az imánkat” (KEK 2598).

Az Úr imánkban közbenjáróként, barátként, tanúként és mesterként van jelen. Jézusban feltárul az Istennel folytatott párbeszédünk újdonsága: a gyermeki ima, amelyet az Atya fiaitól vár el. Jézustól megtanuljuk, hogy a folytonos ima hogyan segít életünkben, döntéseinkben, hivatásunkban, az Istentől kapott

talentumaink felfedezésében, az Ő akaratának mindennapos teljesítésében. Jézus csendje jel számunkra, hogy mi is álljunk meg és éljük meg az Istennel való szoros és mély kapcsolat pillanatait.

A Szentatya katekézise végén azért fohászzkodott az Úrhoz, hogy mindannyian képesek legyünk az imaéletre tanulva az emberré lett Egyszülött Fiútól, aki megmutatta számunkra hogyan is fordulhatunk Istenhez, a mi Atyánkhoz. Végül Szent Pál szavaival zárta elmélkedését: „Biztos vagyok ugyanis abban, hogy sem a halál, sem az élet, sem az angyalok, sem a fejedelemségek, sem jelenvalók, sem jövődők, sem hatalmasságok, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakíthat minket Isten szeretetétől, mely Krisztus Jézusban, a mi Urunkban van” (Róm 8,38-39).

Vatikáni Rádió, 2012.03.07.

A házasság és a család

XVI. Benedek pápa március 9-én, pénteken délelőtt az Amerikai Egyesült Államok Püspöki Konferenciájának ad limina látogatást végző újabb csoportjával találkozott, akiknek ez alkalommal a család és a házasság, ill. az emberi szexualitás keresztény felfogásának jelenlegi válságáról szólt. Boldog II. János Pál alakját idézte fel, aki felismerte, hogy az emberiség jövője felé a családon keresztül vezet az út.

„Túlságosan nagy az az érték, amelyet az Egyház és az egész társadalom a házasságtól és a rá alapuló családtól vár, ezért semmifajta lelkipásztori erőfeszítést nem szabad soknak tartani. A házasság és a család olyan intézmény, melyet támogatni kell és meg kell óvni minden lehetséges hamisítástól, mert ami kár ezeket éri, valójában az emberi együttélést lényegében sebzi meg” – idézte a Szentatya a Sacramentum Caritatis (29) k. szinódus utáni buzdítását.

A Szentatya hangsúlyozta annak jelenségét, miszerint egyes politikai erők és kulturális irányzatok képviselői a házasság hivatalos meghatározásának módosítására törekcsenek. A házasság személyek sajátos szeretetközössége, amely alapvetően a nemek komplementaritásában gyökerezik és az utódnemzésre irányul. A nemi különbözőségeket nem lehet figyelmen kívül hagyni, mint jelentéktelen tényezőket a házasság meghatározása szempontjából – hangsúlyozta a Szentatya. Emellett szólt arról, hogy nagyon fontos a fiatalok nevelése, akiknek joguk van arra, hogy a szexualitás egészséges felfogása szerint nevelkedjenek. A gyermekek nagy kincsnek számítanak és a társadalom jövőjét jelentik, nevelésük a mi felelősségünk.

A Szentatya az amerikai püspökökhöz szólva elismerését fejezte ki az ország egyházmegyéiben folyó lelkipásztori programokért, amelyeket az iskolákban és

a humanitárius szervezetek által folytatnak, és amelyekkel támogatják a nehéz helyzetben lévő családokat, szülőket.

Vatikáni Rádió, 2012.03.09.

Az új evangelizáció egyik útja a szentségi gyónás

XVI. Benedek pápa március 9-én, pénteken délben a VI. Pál teremben fogadta az Apostoli Penitenciária által szervezett Belső Fórum kurzusának 1300 résztvevőjét, Manuel Monteiro de Castro bíboros, apostoli főpenitenciárius vezetésével. Beszédében a Szentatya rámutatott a szentségi gyónás és az új evangelizáció között fennálló szoros kapcsolatra.

A gyónás révén a bűnét megbánó vétkező új emberré válik. Csak az hirdetheti az evangéliumi újdonságot, aki hagyja, hogy mélyen megújuljon az isteni kegyelem révén. A szívek valódi megtérése minden megújulás mozgató ereje, amely evangelizáló erővé válik – fejtette ki XVI. Benedek pápa.

Az új evangelizációban és a szentségi gyónásban ismét fel kell fedezni Krisztus arcát, amelyben Isten megmutatja nekünk együtt érző szívét. Korunkban, amikor a relativizmus megkérdőjelezi annak a lehetőségét is, hogy az oktatás az igazság ismeretébe, vagyis az Istennel való kapcsolatba való fokozatos bevezetés, a keresztények arra kaptak meghívást, hogy erőteljesen hirdessék a Jézus Krisztussal való találkozás lehetőségét. A gyónás szentsége segít ahhoz, hogy Istenre tekintsünk.

Aki a gyónás szentségéhez járul, megtapasztalja magában a változás utáni vágyat. Az új evangelizáció egyik kiindulópontja a gyóntatószék – fejtette ki a Szentatya. A gyónás misztikus találkozás az ember Teremtője utáni kimeríthetetlen vágya és Isten Irgalmassága között, amely az egyetlen megfelelő válasz az ember végtelen utáni igényére.

Vatikáni Rádió, 2012.03.09.

Az erőszak az antikrisztus eszköze, embertelenné teszi az emberiséget

Március 11-én, délben a Szent Péter téren összegyűlt több ezer hívőhöz intézett beszédében a Szentatya hangsúlyozta: az erőszak ellentétes Isten országával. A pápa gondolatait a vasárnapi evangéliumi szakaszhoz fűzte, amely arról szól, hogy Jézus kiűzte a kereskedőket a jeruzsálemi templomból. Ezt az epizódot próféta gesztusként is lehetett volna értelmezni. A júdeaiak ugyanis jelet

kértek Jézustól: bizonyítsa be, hogy valóban Isten nevében cselekszik. A kereskedők templomból való kiűzésének egyesek politikai jelentőséget tulajdonítottak, azt forradalmi tettnek tekintették. Jézust azonosították a zelóták mozgalmával. A zelóták készen álltak erőszak alkalmazására, hogy megtartassák az isteni törvényeket. Jézus kortársai ugyanis egy olyan Messiást vártak, aki megszábadítja Izraelt a rómaiak uralmától.

Jézus azonban nem tett eleget ennek az elvárásnak, így néhány tanítványa csalódottan elhagyta, iskariótai Júdás pedig el is árulta. Valójában azonban nem lehet Jézus tettét erőszakosnak tekinteni – fejtette ki tanításában a pápa. Nyomatékosan hangsúlyozta: az erőszak ellentétben áll Isten országával, az antikrisztus eszköze. Az erőszak soha nem szolgálja az emberiséget, hanem éppen ellenkezőleg, embertelenné teszi.

Jézus intése, hogy az Atya házát ne tegyék vásárcsarnokká, a 69-es zsoltár szavaira emlékeztet: „mert a buzgóság emésztett házadért” – folytatta beszédében XVI. Benedek pápa. Ez a zsoltár segélykérés egy végsőkéig fokozott, veszélyes helyzetben, amelynek oka az ellenség gyűlölködése. Jézus ugyanezt a helyzetet éli át később kinszenvedésekor. Az Atya és az Atya háza iránti buzgósága miatt Jézus eljut a kereszting: buzgósága szeretetből fakad, amelynek árát személyesen megfizeti. Nem olyan buzgóság ez, amely Istent az erőszak révén akarja szolgálni. Az a „jel”, amelyet Jézus ad majd tekintélye bizonyítékául éppen halála és feltámadása lesz. „Bontsátok le a templomot, én harmadnapra fölépítem azt” – mondja Jézus. Szent János hozzáteszi: „saját testének templomára gondolt” (Jn 2,20-21).

Húsvétal Jézus egy új kultuszt indít el, amely a szeretet kultusza. Az új templom pedig Ő maga, a feltámadt Krisztus, aki révén minden hívő imádhathja az Atya Istent „lélekben és igazságban” (Jn 4,23) – idézett a Szentatyá János evangéliumából.

Az Úrangyala elimádkozása után XVI. Benedek pápa anyanyelvükön köszöntött egyes zarándokcsoportokat. Megjegyezte: mi is Isten valódi templomai vagyunk, ha lehetővé tesszük, hogy Jézus beköltözzön szívünkbe. Le kell azonban mondanunk arról, hogy rosszat cselekedjünk. Ne féljünk megváltoztatni szokásainkat és magatartásunkat – mondta a pápa. A bűnbánat szentségében az Úr felkínálja számunkra a lehetőséget, hogy szüntelenül megújítsuk jelenlétét. Minden egyes szentgyónással megújít bennünket, mint templomot, amelybe Ő maga költözik be – tanította a Szentatyá.

Vatikáni Rádió, 2012.03.12.

Törekedjete az őszinte bűnbánatra

Nagyböjt negyedik vasárnapján, március 18-án délben Benedek pápa Úrangyala imádsága alkalmával a hívekhez intézett rövid beszédében elmondta, hogy a Húsvét felé vezető úton Jézussal együtt haladunk a pusztában. Olyan időszak ez, amely lehetővé teszi, hogy még inkább Isten Hangjára figyeljünk és a bennünk motoszkáló kísértéseket leleplezzük.

A „puszta” távoli látóhatárán a Kereszt rajzolódik ki, amelyről Jézus tudja, hogy küldetésének csúcspontja. Krisztus Keresztje a szeretet csúcса, amely az üdvösséget ajándékozza nekünk – magyarázta a Szentatyá. Maga Jézus mondja ezt nekünk: „Amint Mózes fölemelte a kígyót a pusztában, úgy fogják fölemelni az Emberfiát is, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,14-15). Jézust is felemelik majd a keresztre, hogy bárki, akit a bűn miatt halál fenyeget, hittel Hozzá fordulva megmeneküljön. „Nem azért küldte el Isten a Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem, hogy üdvösséget szerezzen a világnak” (Jn 3,17) – írja Szent János evangéliumában.

Szent Ágoston ezt a következőképpen kommentálja: Az orvos azért jön, hogy meggyógyítsa a beteget, de ha a beteg nem az orvos előírásai szerint jár el, akkor saját magát pusztítja el. Az Üdvözítő eljött a világba... ha nem akarod, hogy téged is üdvözítsen, magadat itéled el – magyarázza Szent Ágoston. Ha Isten irgalmas szeretete végtelen, aki egyetlen Fiát áldozta értünk, akkor a mi felelősségünk is nagy. A gyógyuláshoz mindannyiunknak el kell ismernie azt, hogy beteg – magyarázta Benedek pápa. Meg kell gyónnunk bűneinket azért, hogy az Istentől már a kereszten megkapott bocsánat szívünkre és életünkre hatással legyen. Szent Ágoston így folytatja: Isten elítéli bűneinket, és ha mi is elítéljük azokat, akkor csatlakozunk Istenhez... vagyis, amikor már sajnáljuk mindazt, amit tettünk, akkor kezdődik meg jótettünk, mert elítéljük rossz cselekedeteinket.

Az ember olykor jobban szereti a homályt a világosságnál, mert szorosan kötődik bűneihez. De az Istennek tett őszinte bűnbánat által lelhetünk csak valódi békére és örömrre. Fontos tehát rendszeresen a bűnbocsánat szentségéhez járulni különösen is nagyböjt idején, hogy elnyerjük az Úr bocsánatát és megtérésünk folyamata tovább növekedjen – mondta vasárnap délben Benedek pápa, majd emlékeztette a híveket Szent József liturgikus ünnepére, amelyet március 19-én ünneplünk.

Köszönetet mondott mindazoknak, akik imáikban megemlékeznek róla névnapja alkalmából, továbbá a hívek fohászát kérte közelgő mexikói és kubai apostoli útjáért. Látogatását Szűz Mária oltalmába ajánlotta, akit e két ország híveinek közössége különös módon szeret és tisztel.

Vatikáni Rádió, 2012.03.20.

Szent József, a Boldogságos Szűz Mária hitvese

Szent József tiszteletének fejlődése hatásosan bizonyítja, hogy az Egyház életét az isteni Gondviselés irányítja. Kortársai (különösen a názáretiek) Jézus apjának gondolták Szűz Mária hitvesét. Jóllehet két evangélista, Máté és Lukács hűségesen feljegyezték nevét és tetteit, az egyházatyák és az első idők egyházi írói a sok más mellett, amivel foglalkoztak, Szent József életét és tetteit mégis alig tartották említésre méltónak. Úgy tűnik, hogy a hívő nép sem volt azon, hogy sajátos tiszteletben részesítse. Ezért nem csoda, hogy ez a tisztelet, hasonlóan a földbe vetett maghoz, jó ideig rejtve maradt.

Szent József kultusza a XIV. század elején a nyugati területeken kezdett terjedni. A tapasztalat azt tanúsítja, hogy Szent József példája és oltalma az ifjakat hathatósan készítette a tiszta életre, a házasságot pedig arra, hogy komolyan gyakorolják a házasság élet erényeit. Ugyanígy az öregeket Isten akaratának elfogadására buzdította, a sok munkától megtörtöket pedig lelki vigaszban részesítette. Ezért hangoztathatjuk, hogy ebből az ájtatosságból igen sok jó származott az egész Egyház számára.

Szent József tiszteletének fontosságát IX. Pius és XIII. Leo pápa megnyilatkozásai különösen előtérbe helyezték. Egyikük Szűz Mária hitvesét az egész Egyház pártfogójának nyilvánította, a másik pápa pedig elrendelte, hogy október hónapban naponta könyörögjenek Szent József közbenjárásáért.

Sok nagy szent, például Nagy Szent Teréz, Loyolai Szent Ignác, Páli Szent Vince, Szalézi Szent Ferenc és tanítványa, Chantal Szent Franciska, Szűz Mária tisztaságos hitvesének kiemelkedő tiszteletét javasolták, és példaképként állították eléink. Innen is ered, hogy egész birodalmak kérték az ő oltalmát, mint például Csehország, amelyet békéje megőrzését kérve ajánlotta neki magát, és *Magyarország, melyet Lipót császár az ország fővárosának töröktől való visszavétele után ajánlott Szent József oltalmába.* Ettől kezdve vallásos családok majdnem mind őt, a nemes pátriárkát kívánták saját különleges oltalmazójuknak, akitől mind lelki, mind evilági javakat kértek és kaptak.

Szent József nagy hasonlóságot mutat a Szentséges Szűz Máriával: miként ugyanis az Istenszülő Fiának tökéletességét az igazság tükréként ragyogóan mutatja, így Szent József egyénisége, másik tükörként, Mária erényeinek felel meg. Amint a Szűzanya az igazság tükré, mert Isten olyannak teremtette, hogy megfeleljen a reábizott istenanyaságnak, úgy Szent Józsefet kegyelmével tökéletesítette, hogy mindenben megfeleljen annak, hogy a Szűzanya hitvese és Jézus gondviselője legyen. Mert kettőjük szeretete megfelelt kettőjük egyéniségének: amint ugyanis a Szűzanya isteni akaratból édesanyánk, ugyanúgy, Szent József hitvesének anyai gondoskodását magáévá téve segíti üdvösségünk elérését.

(részletek Lépiciér Alexis Maria gondolataiból)

Felajánlás Szent Józsefnek

Mennyei Atyánk! Szent Fiad azt mondta, hogy bármit kérünk Tőled az Ő Nevében, megkapjuk. Most az Ő ígéretére hivatkozva kérjük: add meg nekünk, hogy Szent József, Szent Fiad, Jézus szűz atyja, nekünk is gondviselőnk, nevelőnk és a gonosz lélek minden settenkedésétől és támadásától védelmezőnk legyen. Ő azért a gonosz szellemek réme, mert Tőled kapott hatalmával pusztá jelenlétével is meghiúsította, hogy a Gonosz vágyai teljesüljenek, amikor megváltásunkat már a kezdetén akadályozni próbálta.

1870. december 8-án IX. Pius pápa hivatalosan az Egyház Oltalmazójának nyilvánította Szent Józsefet. Ez is biztat minket, hogy Mária gyermekeiként az ő oltalmát is kérjük. Növeli bizalmunkat az a tény is, hogy Buda, majd országunk töröktől való felszabadításához Szent József segítségét kérték. Amikor pedig a kérés teljesült, országunkat, Szűz Mária tulajdonát az ő pártfogásába ajánlották. Most tehát, amikor a gonoszság és a bűn áradata elárasztotta az egész világot, de különösen hazánkat, aláztos és bűnbánó, de bizakodó szívvel esedezünk az ő oltalmazó segítségéért.

Legfontosabb kéréseinket külön-külön is megfogalmazzuk:

Szent József! Halálodnál Jézus és Mária erősítettek téged. Ezért a jó halál védőszentjeként arra kérünk: szűzi hitveseddal, Máriával Te is segíts minket, hogy életünk legdöntőbb pillanata örök célunk boldogságába vezessen minket!

Kérünk téged, hallgass meg minket!

Szent József! Jézusodnak és Szűz Anyjának földi gondoskodásra is szükségük volt. A mennyei Atya akaratából ezeket te tökéletesen biztosítottad. Kérünk, gondoskodj mindenről, ami üdvösségünk érdekében szükséges földi éltünkhez az Isten, az Egyház, a család és a szegények szolgálatában.

Kérünk téged, hallgass meg minket!

Szent József! Családi életed Jézussal és a Szűzanyával minden üdvösséges közösségnek, így a családoknak is példaképként szolgál. Közbenjárásod segítsen, hogy szent közösségben élhessünk veletek és egymással!

Kérünk téged, hallgass meg minket!

Szent József! Segíts, kérünk minket, hogy életünk veszélyei között, a megpróbáltatások idején is hűek maradhassunk az Atya akaratának kereséséhez és megvalósításához.

Kérünk téged, hallgass meg minket!

Szent József! Esdd, ki kérünk számunkra a szerető hit kegyelmeit, hogy mindent Jézusért, Máriáért tehesünk az Atya megdicsőítésére. Védjük és engesz-

teljük az Oltáriszentségben jelenlévő Urunkat a meggyalázásoktól és szentségtörésektől; Szűzanyánkat, hitvesedet pedig a káromkodások szörnyűségeitől.

Kérünk téged, hallgass meg minket!

Könyörögjünk!

Mennyei Atyánk! Te megváltásunk kezdetének titkait Szent József hűséges gondviselésére bízad. Add kérünk, hogy Egyházad az ő közbenjáró segítségét tagjaiban és közösségében is tapasztalva folytassa a megváltás szent művének szolgálatát. Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

K.F.

„Kinek gyermeki szép sereg...”

A virágvasárnapi körmenet fő éneke a 8. század végén élt *Teodulf* püspök költeménye: *Gloria laus et honor tibi sit, Rex Christe, Redemptor, cui puerile decus prompsit Hosanna píum.* A vers refrénje a mi Megváltó Királyunkat említi, s emiatt volt, aki úgy gondolta, helyette énekelhető a *Christus vincit...* is, a Virágvasárnap voltaképpen Krisztus Király ünnepe. Bár igaz, hogy a liturgia több szövege is említi Krisztusnak e címét, mégis valami egészen másról van szó, mint az egyházi év végére került modern Krisztus Király ünnepről.

A régi jeruzsálemi keresztények e vasárnap kimentek az Olajfák hegyére, s az egykor volt eseményeket felidézve, a zsidó nép gyermekeinek Krisztust köszöntő énekét hangoztatva vonultak be körmenetben a szent városba. Ki volt az a „király”, akit köszöntöttek?

1. Mindenekelőtt: *ő Dávidnak régtől ígért sarja*, a királyi család tagja. S ez eszünkbe juttatja, hogy a Jézust üdvözlők a csodatévőt, a felszabadítót, a régi királyság helyreállítóját remélték és köszöntötték benne. Jézus elfogadja köszöntésüket. Valami igaz lehet akkor is, ha az, aki mondja, nincs az igazság tudatában. Például az evangélium szerint Kaifás prófétai szót mondott ezzel: *Jobb, hogy egy ember haljon meg az egész népért.* Ő ugyan másképpen gondolta ezt, mint ahogy tényleg igaz volt. Mégis: *ezt nem magától mondta, hanem mert abban az évben ő volt a főpap, és így megpróbétalta, hogy Jézus az egész népért fog meghalni* (Jn 12,51). Így a nép és a gyermekek is csak hirtelen föllángolásukban köszöntötték őt királyként, mégis helyesen nyilvánították ki róla, hogy benne a Dávidnak tett ígéret teljesült.

2. Jézus számarháton ülve vonult be Jeruzsálembe. És ez azért történt, hogy beteljesedjék az Írás: *Íme, a te királyod szelíden érkezik, a számár hátán ülve...* Aki itt bevonul, nem hódítani akar, hanem alázatossággal és szelídséggel érkezik.

3. Nem a harcokban győztes hadvezér-király tartja itt bevonulását, hanem a csatába induló, aki tudja, hogy néhány nap múlva leteszi életét, és akkor a ma hozsannázó tömeg majd keresztre feszítését fogja követelni. Igen, ő győzedelmes lesz, de azzal a halállal győzedelmes, melyet vállalva jön ma fel Jeruzsálembe. A Királyt ünneplő himnusz alaphangja: tragikus.

De ahogy szolgálai alakban jövén elfogadja a halált, úgy elfogadja az ünneplő éneket is, nem önmagáért, hanem értük és értünk. *Nem olvastátok-e, hogy kisdedeknek és csecsszopóknak száján készítettél dicséretet?* – idézi a zsoltárt.

Énekünk tehát még nem a világ végén ítélkező, a birodalmat Atyjának átadó Emberfiát köszönti, hanem a Szenvedésre indulót, akiben a jeruzsálemi gyermekek csak sejtették, mi pedig már tudjuk az egyetlen igazi Királyt. Bár ő már a mennyei dicsőségben van, mi még itt a földön szolgálai alakjában követjük őt: *Aki utánam akar jönni..., vegye föl keresztjét.* És ha dicsőségemben részesedni akartok, tudjátok-e inni azt a kelyhet, amit most én iszok? Ezzel a lelkülettel kell tehát énekelnünk Virágvasárnap himnusait:

Dicsőség és dicséret Tenéked, Megváltó Királyunk, kinek gyermeki szép sereg mondott ékes éneket. Izraelnek Királya s Dávidnak régtől ígért sarja, ki az Úrnak nevében jössz hozzánk, mindörökké Áldott! Angyalseregek a mennyben mindnyájan magasztalnak Téged, s velük a halandó ember és minden teremtményed dicsér. A zsidóknak népe pálmákkal jött az úton eléd: mi is könyörgésselkel eljöttünk, íme, énekszóval. Midőn szenvedni mentél, hódolva dicsérték őt Téged, most, midőn mennyben trónolsz, mi zengjük előtted a himnuszt. Tetszett seregük néked, tessék ma neked szentelt néped, mert kegyelmes király vagy, s minden jót tetszésseddel fogadsz: Dicsőség és dicséret Tenéked....

Dobszay László: *Jegyzetek a liturgiáról*

Jézus éjszakai imája

Nagycsütörtök délután fél 6-kor kezdődött a Lateráni Szent János bazilikában az Utolsó vacsora emlékezetére bemutatott szentmise a húsvéti szent háromnap kezdetén. A szentmise során a hagyományok szerint a Szentatya elvégezte a lábmosás szertartását, megmosta 12 római egyházmegyes pap lábát.

XVI. Benedek homíliájában a Nagycsütörtök eseményeiről elmélkedett. Ez a nap az Oltáriszentség megalapításának napja, de az Olajfák-hegyének sötét éjszakája, Jézus magányának és elhagyatottságának, Júdás árulásának, Jézus elfogásának, Péter tagadásának, és Jézus Pilátusnak való átadásának napja is – mondta a Szentatya.

Jézus éjszaka megy fel a Getszemáni kertbe. Az éjszaka a párbeszéd hiányának ideje, olyan helyzet, amelyben nem látszanak a dolgok. Az éjszaka a meg nem értés, az igazság elhomályosulásának jelképe. Az a hely, ahol a rossz ki tud bontakozni. Jézus maga a fény, az igazság, a tisztaság, a jóság, aki most az éjszakába megy. Az éjszaka a halál szimbóluma, a szeretetközösség és az élet végső elvesztésének jelképe. Jézus belép az éjszakába, hogy legyőzze azt és Isten új napját hozza el az emberiség számára.

Jézus azért megy fel az Olajfák hegyére, hogy az Atyával beszéljen Fiúként, és magával visz három kiválasztott tanítványát, Pétert, Jakabot és Jánost. Azokat, akik Színeváltozásának tanúi voltak és hallották ahogyan jeruzsálemi kiűzetéséről beszél. Most a tanítványok megláthatják a megjövendőlt esemény kezdeteit, a megalázást, amely az első elengedhetetlen lépés a szabadság és az új élet felé. A tanítványok azonban elalszanak Jézus gyötrelmekkel teli órájában. Jézus imájában Istent Abba-nak, Atyának szólítja. Ez a gyermekek nyelvezete és azt jelzi, hogy a Fiú szeretetközösségben, mély egységben van Atyjával – magyarázta a Szentatya.

Ha feltesszük a kérdést, hogy miben rejlik Jézus alakjának legjellegzetesebb tulajdonsága, azt kell mondanunk: Istennel való kapcsolatában – hangoztatta a pápa. Ő mindig szeretetközösségben van az Atyával. Az Atyával való közös lét személyiségének középpontja. Krisztuson keresztül ismerjük meg valóban Istent. Ő az Atya, aki a legfőbb jó és akiben megbízhatunk. Ő a Jóság, aki a Mindenható is egyben. A hatalom jóság és a jóság hatalom – mondta a Szentatya.

Mit mondanak az evangéliumok az Olajfák hegyén imádkozó Jézusról? Máté és Márk azt mondja, hogy arccal a földre esett, tehát a teljes alávetettség magatartását vette fel, amelyet a nagypénteki római liturgia megtartott. Lukács viszont a térdelve imádkozó Jézusról beszél. Az Apostolok Cselekedeteiben a szentek térdénállva imádkoznak: István megkövezésekor, Péter a halott feltámasztásakor és Pál vértanúsága útján. Lukács ily módon tehát megírta a születő Egyház térdeplő imádkozásának kis történetét. Isten dicsősége előtt mi keresztények térdet hajtunk, elismerjük istenségét és ugyanakkor ezzel a tettünkkel kifejezzük bizalmunkat végső győzelmében.

Jézus küzd az Atyával, önmagával és küzd érettünk. Átéli a halálfélelmet, amelyet minden ember érzékel a halállal szemközt. Jézus esetében azonban többről van szó. Látja a mocsok és a hazugság áradatát a kehelyben, amelyet ki kell innia. Lát engem is és értem is imádkozik. Így Jézus halálos gyötrelmének pillanata a Megváltás folyamatának lényeges elemévé lesz. A Zsidókhoz írt levél Jézusnak e küzdelmében papi eseményt lát. Ebben az imádságban Jézus a főpap hivatalát látja el, magára veszi az emberiség bűneit és az Atya elé tárja.

Az Olajfák hegyén Jézus így imádkozik: Atyám... vedd el tőlem ezt a kehelyt, de ne az legyen amit én akarok, hanem amit te.” Jézus e hatalmas dolog

előtt emberi mérték szerint meghátrál, de az Atya kezébe helyezi önmagát. Ezzel az Ádám magatartása által okozott sebet begyógyítja. Ádám az ellenkezőjét tette annak, amit Isten akart, mert ő maga akart isten lenni. Ez a kevélység a bűn lényege. Azt gondoljuk, hogy szabadok vagyunk és akkor vagyunk igazán önmagunk, amikor kizárólag a saját akaratunk szerint cselekszünk. Isten a mi szabadságunk ellentétéként jelenik meg és azt gondoljuk, hogy csak akkor leszünk igazán szabadok, ha megszabadulunk Istentől.

Ma az ember sokszor szembe helyezkedik Istennel és saját igazságával. Ezáltal azonban nem válik szabaddá, hanem csak idegenné önmaga számára. Csak akkor vagyunk igazán szabadok, ha igazságban élünk és Istennel egységben. Az Olajfák hegyén imádkozva Jézus feloldotta az engedelmesség és a szabadság közötti színlelt ellentétet és megnyitotta az utat a szabadság felé. Imádkozunk az Úrhoz, hogy Isten akaratának engedelmeskedve tegyen minket valóban szabaddá – mondta végül a nagycsütörtöki szentmisén XVI. Benedek pápa.

Vatikáni Rádió, 2012.04.05.

Oltárfosztás – oltármosás

A nagycsütörtöki szentmise befejeztével nem hagyjuk el a templomot. *Maradjatok itt, és virrasszatok velem* – halljuk az Ör kérését. Az éjszakába belenyúló szertartások elsője az „oltárfosztás”: a templom oltáiról elviszik azok felszerelését, a gyertyatartókat, keresztek, oltárterítőket, miközben a szenvedő Messiásról szóló 21. zsoltárt olvassák vagy éneklük: *Elosztották maguk között ruháimat, és kötösömre sorsot vetettek*. Gyermekkorunkban úgy tanultuk, ez a szertartás annak maradványa, hogy a legrégebb időkben az oltárt minden szentmisére külön megterítették, s annak végeztével a „terítéket” leszedték, s amikor később ez a szokás (mint annyi más ősi elem is) visszaszorult a nagyhétre, új, szimbolikus értelmet adtak neki: Jézus ruháitól való megfosztásának megjelenítését látták benne.

Meggondolandó azonban, hogy a középkor folyamán, és sok szerzetesrendben egészen napjainkig a szertartás neve nem „denudatio altaris” (oltárfosztás), hanem „ablutio altaris” (oltármosás) volt. Sok helyütt ezt a szép szokást az újabb években fel is elevenítették. Először valóban mindent eltávolítanak az oltárról, majd utána megmossák, megkenik, letörölgetik az oltárt, s eközben éneket vagy fohászt mondanak az oltárral tisztelt szenthez. Ez arra irányítja figyelmünket, hogy a fő motívum az oltárokkal való szeretetteljes foglalkozás, az oltárok megtisztelése, szinte végigsimogatása, legalább egyszer egy évben, az Oltáriszentség alapításának estéjén.

De persze van egy csodálatos vonása a liturgiának: ha az az ősi idők névtelenségéből érkezik hozzánk, ha szervesen fejlődött sok évszázadon keresztül, akkor összeadódnak, egymásra rétegződnek a különféle eredetű, hol történelmi, hol gyakorlati, hol teológiai, hol hangulati elemek, s az ember csak azt érzi, hogy a szertartás mélyen megérinti a szívét, hozzákapszódik az adott naphoz, úgy, hogy azt a napot el sem tudjuk gondolni e szertartás nélkül. Végül a szertartás már nem ezt vagy azt jelenti, hanem annak a napnak, sőt ama napon keresztül a húsvéti titoknak lesz része. És ez éppen így felel meg a misztérium természetének, hiszen a misztérium valami *láthatatlan teljesség*, mely *látható részleteken* keresztül jelenik meg az Egyházban. Ebben az értelemben elmondhatjuk, hogy az oltárfosztás és oltármosás valóban kifejezi a szenvedő Messiás alakját is, egy sajátos halotti szertartás is, melyben az oltár szinte Jézus halott testét helyettesíti; az oltár megfosztása a gyász jele, de annak megmosása és megkenése révén annak felszenteltségére is emlékeztet, hiszen Jézus halála sem csak halál, hanem szentség: *benne van a mi üdvösségünk és feltámadásunk*. Ez a halál, üdvösség és feltámadás főképpen templomunk oltárán jelenik meg nekünk napról napra, s illik, hogy a halál, az üdvösség és feltámadás szent három napjában tíz percre csak ezt az oltárt nézzük és szeressük.

(Dobszay László: *Jegyzetek a liturgiáról*)

Mit jelent a húsvéti gyertya?

Egy kiváló liturgiama-gyarázó nagyon helyesen azt mondja: szükségünk van arra, hogy a liturgia szavait, jeleit magyarázatokkal megközelítsük, de ne téveszszük össze a megközelítő magyarázatainkkal azt, amit így megközelítünk. A liturgikus szó, a jel ott marad érintetlenül a megközelítés után is a maga minden megközelítésen túli egzisztenciájában. A jelet, a szót elfogadjuk, kimondjuk, megtesszük, nem azért, mert a megközelítéssel beláttuk helyességét, hanem azért, mert ez az Istentől, az Egyháztól rendelt liturgikus szó, jel: valóság, mely mindig több, mint amit mi róla gondolunk.

Azt szoktuk mondani, hogy a húsvéti gyertya a feltámadt Krisztus szimbóluma. Különös, de erről így tudomásom szerint nem beszél az Egyház. Nem tudom, mivel lehet ezt az állítást bizonyítani, mire lehet ebben az azonosításban hivatkozni. A húsvéti gyertyáról az Egyház egyedül az *Exsultet*-ben nyilatkozik. És mit mond e felséges szöveg a gyertyáról?

Az *Exsultet*-ben úgy jelenik meg e gyertya, mint égő esteli áldozat, melyet az Egyház – szolgálóinak keze által – megad a Mennyei Atyának. A gyertya itt magának az éjszakának, a benne ünneplő Egyháznak és léleknek felajánlása, dicséző áldozata.

A méhkirálynő szorgossága révén előálló értékes viaszban azt a munkálkodást sejtjük, mellyel a mi önmagában értéktelen igyekvésünk az Egyház, ezen anyakirálynő által Istennek felajánlható áldozattá válik. Így nézve a gyertya mi vagyunk, a mi lelkünknek lángja, a mi éber hitünk, mely a világ éjszakáján át világít. Ezért kérjük, hogy a gyertya fénye győzze le az éjnek árnyát, és maradjon meg fogyhatatlan fényben.

De mégsem a mibőlőlünk jövő láng ez a láng: *elnyert fény az*, amivel a gyertya ég. Világossága valami közösséget jelent az angyalok élete és a mi életünk, végső soron az isteni élet és a bennünk lévő élet között, ezért *világossága az égi fényekkel olvad össze*. A gyertya fénye tehát így nézve: az elnyert üdvösség, kegyelem. Ebben a kegyelemben a hívők gazdagon részesülnek, s egymás közt is csak ez a kegyelem hoz létre valós kapcsolatot: „E láng, hogyha sokfelé osztjuk is, meg nem fogyatkozik a szétosztás által...”

De ez a kegyelem nem egyszerűen a dogmatika némileg elvont valósága, hanem egy mozgó, dinamikus, éppen most, ezen az éjszakán tevékeny erő. Ennyiben benne az Izrael népét vezető tűzoszlop jelenik meg templomunk közepén, s olyan ereje van, hogy elválasztja az egész világon a Krisztus-hívőket a világ tévelygéseitől és a bűnök homályától. Valami különös módon összetartozik a Gyertya és az éjszaka, hiszen ebben az éjszakában ez a gyertya „történik”; *ebből az éjszakából megszentelő erő árad, az éjszaka fénylik, mint a nappal, s az éj világosság lesz majd nekem, mely gyönyörűséget áraszt*.

S mivel ennek a tevékeny életerőnek forrása a feltámadt Krisztus, *ki az alvilágból visszatérően derűs fényvel felragyogott az emberi nemnek*, ennyiben a Gyertya valóban Krisztus szimbóluma is, hiszen ő a mi Húsvétünk, ő a kegyelem és élet forrása, ő teszi az Atya előtt kedvessé az Egyház alkonyati fényáldozatát.

Ez az a pont, melynél tovább nem szabad „megközelíteni” a húsvéti gyertyát, hanem el kell fogadni úgy, mint misztériumot: egy láthatatlan összetett üdvtartalom látható jelét és – legalábbis szentelményi szinten – hordozóját.

Végül is a húsvéti gyertya a húsvéti gyertyát jelenti.

(Dobszay László: *Jegyzetek a liturgiáról*)

Mária járjon közben értünk

Ez a nap sok országban ünnepnap (Húsvét hétfő), amikor lehetőség van a természetben sétálni, távoli családtagokat meglátogatni – kezdte a Mária imádság előtti rövid beszédét a Szentatya. Emlékeztette a híveket az ünnepnap okára, vagyis Jézus feltámadására, hitünk meghatározó misztériumára. Utalt Szent Pál Korinthusiakhoz írt levelére, miszerint „ha Krisztus nem támadt föl, hiábavaló a mi ige-

hirdetésünk, s hiábavaló a ti hitetek” (1 Kor 15,14). Ezért fontos, hogy ezekben a napokban újraolvassuk szívünkkel is Krisztus feltámadásának történetét.

A négy Evangéliumban elmondottak bemutatják a tanítványok találkozását a Feltámadott Jézussal és lehetővé teszik számunkra, hogy elgondolkodjunk ezen a csodálatos eseményen, amely átalakította a történelmet és értelmet adott minden ember létezésének.

A feltámadás végbemenetelét nem írják le az evangélisták, titokzatos marad, túllep felfogó képességünkön. Olyan ez, mint egy vakító fény, amelyet nem vizsgálhatunk meg szemünkkel, mert megvakulnánk. Az elmondás a szombatot követő nap hajnalától kezdődik, amikor az asszonyok a sírhoz mennek, amelyet nyitva és üresen találnak. Szent Máté földrengésről és egy tündöklő angyalról beszél, aki elgördítette a sírt elzáró követ és ráült (vö. Mt. 28,2). Az asszonyok miután az angyaltól a feltámadásról értesültek, félelemmel és örömmel telve siettek a tanítványokhoz, hogy megvigyék nekik a hírt. Ekkor találkoztak Jézussal, lábai elé borultak és imádták Őt. Ő pedig így szólt hozzájuk: „Ne féljete! Menjete, vigyéte hírül testvéreimnek, hogy térjenek vissza Galileába: ott majd viszontlátanak” (Mt. 28,10).

Mindegyik Evangéliumban nagy helyet kapnak az asszonyok a Feltámadt Jézus megjelenéseinek leírásaiban, ahogy a szenvedés és Jézus halála elmondásában is. Abban az időben, Izraelben a nők tanúságtételének nem volt hivatali, jogi értéke, de az Úrral különleges kapcsolat fűzte össze őket. Ez alapvető a keresztény közösség konkrét élete számára minden korban, nemcsak az Egyház útjának kezdetén – hangsúlyozta a Szentatyá.

A Jézussal való kapcsolat példaadó modellje, különösképpen a húsvéti misztériumban, Mária, az Úr édesanyja. Fia Húsvétjának átalakító élményén keresztül Szűz Mária az Egyház anyjává is válik, vagyis minden hívőé és az egész közösségé.

Hozzá fordulunk a Regina Coeli imádságban, amelyet a hagyomány szerint az Úrangyala helyett a húsvéti időszakban, délben imádkozunk. Mária járjon közben értünk, hogy mi is megtapasztaljuk a feltámadt Úr élő jelenlétét, aki a remény és a béke forrása – zárta húsvéthétfői beszédét XVI. Benedek a Regina Coeli imádság előtt.

Vatikáni Rádió, 2012.04.10.

Szent Ambrus húsvéti himnusza

Az őskeresztény liturgiában a „festa paschalia”, a húsvéti ünnepek osztatlanul foglalták magukban a húsvéti misztérium egészét. Nem úgy fogták fel, hogy nagycsütörtökön az utolsó vacsorát ünnepeljük, pénteken a kereszthalált, va-

sárnap a feltámadást, hanem mindennap a húsvéti titok teljességét ünnepeljük, bárha egy-egy szertartásban nagyobb hangsúlyt kap is egyik vagy másik mozzanata. Jól tükröződik ez Szent Ambrus híres húsvéti himnuszában, eredetileg egyetlen húsvéti himnuszunkban (vö. Éneklő Egyház 96.sz.)

*1. Az Isten igaz napja ez,
szent fényességgel tiszta nap,
a drága vér ma mossa le
a világ szörnyű bűneit.*

A himnusz a 117. (húsvéti) zsolttára utal: ez az a Nap, melyet az Úr szerzett nekünk... „ez a nap” nap: a Húsvét napja, melyen a drága vér lemossa a világ bűneit. Íme, nagypéntek és Húsvét egyetlen napként áll előttünk.

*2. Hitetlen hite visszatér,
ma újra látnak a vakok,
s kiben nem old fel rettegést,
ha látja: megtér a lator?*

A hitükben megfogycokzott tanítványok hitét megerősíti Krisztus feltámadása. Ugyanakkor biztatást ad mindnyájuknak, mindnyájunknak. A nagypéntek talán ritkán emlegetett, mégis egyik fő szereplője: a lator. Igen, ő, a rablógyilkos, az első üdvözülő! Ambrus (mint beszédeiből is kitetszik) a lator alakjában látja a húsvéti titok első megnyilvánulását.

*3. Keresztjét jóra váltja ő,
gyors hittel Jézust kérleli,
igazként sokat megelőz,
az Úr országát elnyeri.*

A lator hite: gyors hit, mintegy leelőzi sokaknak korábbi hitét (gondoljunk a szőlőmunkásokról szóló példabeszédre is!). Maga az Úr mondja, nem vitatható szavakkal: „*még ma velem leszel...*”. A lator: az első szent, az első, akiről teljes bizonyossággal tudjuk, hogy üdvözült.

*4. Ámulnak mind az angyalok,
látván a testi büntetést,
s hogy Krisztushoz tér a gonosz,
boldog életet érdemel.*

Igen, a bűnös elfogadott megtérésén ámulnak az angyalok, az emberek szemében meg szinte botrány (lásd a tékozló fiúról szóló példabeszédet). S hogy ez a kivégzés a boldog élet előjátéka volt, az a Húsvét fényében lesz igazán ragyogó.

*5. Csodálatos misztérium,
világ szennyét hogy mossa le,*

*mindenki bűnét elveszi,
test vétkét tisztítván a test.*

A lator alakjában azonban az egyetemes üdvözülést szemléljük, mintegy sürtve. Valóban misztériumról van itt szó, nem az újkori (= titok), hanem öskeresztény értelemben: valami látható, tapintható dologban (Krisztus testi mivoltában) valósul meg a láthatatlan, Istennél öröktől elrejtett terv, a bűn elvétele, a testi vétektől való megtisztulás.

*6. Lehet-e ennél nagyszerűbb:
vétket bocsát az irgalom,
félelmet old a szeretet,
s új életet szül a halál?!*

E versben látjuk legvilágosabban a halál és a feltámadás egységét, hiszen feleljünk: mikor történt mindaz, amiről a vers szól – pénteken-e vagy vasárnap?

*7. Saját csalétkét falja fel,
magát köti meg a Halál,
meghal mindenki Élete,
s felkél, mint minden élete!*

Az öskeresztény „egybenező” szemlélet a költői erejű ellentétek teológiai alapja. (Érthetetlen, hogy a 7-8. kulcsversszakokat miért cenzúrázta ki az újrómai zsolozsma, a Liturgia Horarum Szent Ambrus verséből!) A Halál látszólagos nagypénteki győzelme valójában a Halál veresége, hiszen Krisztus azért halt meg és azért támadt fel, hogy mindenki életévé legyen. Ez lényegileg *már* megvalósult. Az egyes emberekben azonban az örök Húsvétig tartó történelmi időben valósul meg. S éppen ezért:

*8. Elér mindenkit a Halál,
De feltámad mind a halott,
S pusztítva, ütve a Halál
Csak maga veszét nyögheti.*

A nagypéntek is, a Húsvét is, a kettő egysége is az idők végéig tartó, működő titok. Majd amikor a világ végén a Halál az utolsó embert is leüti, s így látszólag teljes győzelmet arat, akkor következik be a Halál végleges veresége. Amint Krisztus halála magában rejtette a feltámadás megdicsőülését, úgy az emberi nem „kihalása” azonnal átmegy az egyetemes feltámadásba: „pusztítva, ütve a Halál csak maga veszét nyögheti”.

Imádkozzuk és énekeljük minél többször ezt a hamisítatlan keresztény himnuszt – akár a húsvéti időn kívül is.

Dobszay László: Jegyzetek a liturgiáról

A Feltámadott jelen van köztünk

„Mai találkozásunkat spirituális öröm tölti el még akkor is, ha szürke az ég, mert szívünkben a Húsvét örömét hordozzuk, Krisztus feltámadásának bizonyosságát, aki végleg győzedelmeskedett a halál felett”. Ezekkel a szavakkal köszöntötte a Szent Péter térre összegyűlt zarándokokat XVI. Benedek pápa a húsvéti ünnepeket és szertartásokat követően április 11-én, szerdán az általános kihallgatáson. Katekézisében a Húsvét jegyében a feltámadást követő eseményeknek szentelte.

A Mester nincs többé, a tanítványok a zsidóktól való félelmük miatt otthon maradtak zárt ajtók mögött. Jézus szenvedéstörténete csak megerősítette bennük a bizonytalanságot. Jézus azonban szívén viseli övéit és az Utolsó Vacsorán tett ígéretének beteljesítésére készül: „Nem hagyok árván titeket, eljövök hozzátok” (Jn 14,18). Ez a bánatos, szorongással teli időszak Jézus érkezésével teljesen megváltozik. Zárt ajtókon át jön, és békét ad nekik: „Békesség nektek” (Jn 20,19) – mondja a tanítványoknak. A Jézus által elhozott béke az üdvösség adománya – magyarázta a Szentatya. A feltámadás napján az Úr ezt teljes mértékben megadja és a közösség számára az öröm, a győzelem bizonyosságának, Isten támaszának forrásává válik.

Jézus ezt követően megmutatja tanítványainak kezét és oldalát, amellyel a feltámadás valóságát kívánja megerősíteni bennük. Krisztus egy valós személy, az a Jézus, aki néhány nappal korábban meghalt a keresztfán. A tanítványok szívében megszületett öröm Jézus meglátásából fakad. A békesség pedig az az adomány, amelyet a Feltámadott ad barátainak és mindenkinek, és amelyet nekik kell hírül vinniük a világban. A feltámadt Jézus visszatért, hogy a tanítványoknak utat mutasson.

Tudja azonban, hogy a tanítványok továbbra is félnek, ezért rájuk lehelt és újjáteremtette őket Lelkében. Ez a gesztus az új élet jelképe – magyarázta a pápa. A Szentlélek adománya által, amely a feltámadt Krisztusból fakad, új világ, új élet kezdődik. A tanítványok missziós küldetésével indul el az újszövetség népének útja a világban, amely Őbenne és üdvözítő művében hisz, nép, amely a feltámadás igazságáról tanúskodik. Ezt kell hirdetni szerte a világon, hogy az ember szívét felsebző bűn tövissei helyén a Kegyelem, az Istenbe és szeretetében vetett remény magjai keljenek életre, amelyek legyőzik a bűnt és a halált.

Ma is a Feltámadt Jézus betér hozzánk, házainkba, szívünkbe, hogy örömet és békét hozzon nekünk, életet és reményt adjon, amelyekkel megvalósulhat emberi és spirituális újjászületésünk.

Ezt követően a Szentatya az Emmausz felé tartó három tanítványról szólt, akik először nem ismerték fel Jézust, Ő azonban „megnyitotta elméjüket, hogy

megértsék az Írásokat” (Lk 24,45). Közben megérkeztek a faluba, ahol egyikük házába mentek és marasztalták Jézust: „Maradj velünk...” (Lk 24,29). Nekünk is ezt kell tennünk, kérnünk kell az Urat, hogy maradjon velünk. Ezt követően mikor asztalhoz ültek Jézus kenyeret vett kezébe, megáldotta, megtörte és odanyújtotta nekik. Erre megnyílt a tanítványok szeme és felismerték Jézust (vö. Lk 24, 30-31). Ez az esemény két helyszínt is megmutat számunkra, ahol a Feltámadottal találkozhatunk – magyarázta a Szentatyá. Elsőként a Tanítás meghallgatása által Krisztussal szeretetközösségben, és a kenyértörésnél. Ez a két dolog mélyen kapcsolatban áll egymással: a Tanítás és az Eucharisztia.

Ezt követően a tanítványokban újjászületett a hit iránti lelkesedés, a közösség iránti szeretet, az evangéliumi jó hír továbbadásának szükségessége. A Mester feltámadt és vele együtt az élet is, ennek hírül adása visszatartathatlan szükségletté válik számunkra.

Kedves Barátaim – mondta végül a Szentatyá. A Feltámadott jelen van közöttünk. A húsvéti idő legyen alkalom a hit forrásainak felfedezésére az emmauszi tanítványok nyomán, vagyis Isten Szava és az Eucharisztia által. Találkozunk mi is a feltámadt Jézussal, aki velünk együtt halad utunkon, hogy irányt mutasson és felnyissa szemünket. A belé vetett hit átváltoztatja életünket: megszabadítja a félelemtől, reményt ad hozzá, és Isten szeretete által élteni azt, aki valódi értelmet ad életünknek.

Vatikáni Ráció, 2012.04.11.

Jézus mindig velünk van az Eucharishtiában

Április 22-én délben a Szentatyá, a szokásoknak megfelelően, Regina Caeli imádságot mondott a Szent Péter térre összegyűlt hívekkel. Rövid beszédében a napi evangéliumi részlethez fűzte gondolatait, vagyis ahhoz az eseményhez, amikor a feltámadt Jézus megjelenik az apostoloknak, akik félelmükben és zavarukban azt hitték, hogy szellemet látnak (vö. Lk 24,36-37). Romano Guardini teológus szerint „az Úr átváltozott, léte nem felfogható. Átváltozott ugyan, de akkor is kézzelfogható valóság” – idézte a Szentatyá az olasz teológus gondolatait. Mivel a feltámadás nem törli el a kereszthalál jeleit, ezért Jézus megmutatja az apostoloknak sebeit, kezeit és lábait. Emellett, hogy még inkább meggyőzze őket, ennivalót is kér. A tanítványok adtak neki egy darab sült halat, Jézus pedig szemük láttára evett belőle (vö. Lk 24,42-43). Nagy Szent Gergely szerint a sült hal Jézus szenvedésére utal, aki közvetítő Isten és az emberek között.

A tanítványok e valóságos jelek láttán túllépnek kétségeiken és megnyílnak a hit ajándékára. Ezáltal megértik a Krisztusról szóló írásokat, Mózes törvényét, a próféták és a zsoldárok jövendöléseit (vö. Lk 24,44). Jézus megnyitotta elméjüket és így szólt hozzájuk: „Meg volt tehát írva, hogy a Messiásnak szenvednie kell és harmadnapon halottaiból föl kell támadnia. Nevében megtérést és bűnbocsánatot kell hirdetni, Jeruzsálemtől kezdve minden népnek. Ti tanúi vagytok ezeknek” (Lk 24 45-48). A Megváltó biztosít minket valóságos jelenlétéről közöttünk Tanítása és az Eucharisztia által – tanította a híveknek a Szentatyá. Hasonlóan az emmauszi tanítványokhoz, akik felismerték Jézust a kenyértörés-kor, úgy mi is az Oltáriszentségben találkozhatunk az Úrral. „A katolikus hitnek megfelelően szükséges elismerni azt, hogy Krisztus teljes valójában jelen van az Eucharisztia szentségében, mert isteni természete sosem hagyta el a testet, amelyet magára öltött” – idézte Aquinói Szent Tamás tanítását a Szentatyá.

Benedek pápa végül az Elsőáldozásról szólt a híveknek, amelyet általában a húsvéti időszakban tartanak. Arra buzdította a papokat, a szülőket és a hitoktatókat, hogy készüljenek fel megfelelően a hit ezen ünnepére, buzgalommal és mértékletesen. „Ez a nap nagyon sok hívő emlékezetében méltán marad meg úgy, mint az első, jóllehet még kezdetleges alkalom, amikor fölfogta a Jézussal való személyes találkozás fontosságát” (19.) – idézte a Szentatyá „Sacramentum caritatis” k. szinódus utáni apostoli buzdítását. Kérjük Isten Anyjának segítségét ahhoz, hogy figyelemmel tudjuk hallgatni az Úr tanítását és méltón részt tudjunk venni az eucharisztikus áldozatban így válva az új emberiség tanúságtevőivé.

Vatikáni Rádió, 2012.04.23.

A Szentostya búzából készül

2000-ben egy komoly engesztelő felajánlásomat követően – melyben az étkezés örömeit ajánlottam fel az Úrnak – kiderült, hogy lisztérzékeny lettem. Az orvosok egybehangzóan felszólítottak, hogy soha többé egyetlen morzsányi búzalisztet (ugyanaz vonatkozik a rozsra, árpára, zabra, tönkölybúzára) sem vehetek magamhoz, iktassam ki mindezeket a háztartásomból. Elmagyarázták a komoly következményeket is, ha nem tartom be az orvosi utasítást.

Azonnal eszembe jutott, hogy többnyire naponkénti áldozó vagyok, s hogy a Szentostya búzából készül. Azt mondtam Jézusnak, hogy sajnálom, de Őrála nem fogok lemondani, ha elájulok naponta, ha rosszul leszek, és mentők visznek el, akkor sem. Ezt az egyet nem kívánhatja tőlem. Bízom benne, hogy segíteni fog nekem, mert tudtam, és hittem, hogy az Oltáriszentség az Ő Teste.

Azóta is – ha megtehetem – rendszeresen, naponta áldozom és soha egyszer sem volt semmi nehézségem, vagy bajom tőle. Hanem inkább mindig megerősít lélekben, testben egyaránt.

Ezzel ellentétben, ha egy ételbe véletlenül csak egy apró morzsa kerül, vagy egy lisztes kanállal kevernek meg valamit és abból eszem, nagyon rosszul leszek. Nem szívesen mesélnék erről. Mérgezéshez hasonlóak a tünetek.

Két orvossal osztottam meg ezt a tapasztalatomat. Az egyik nagyon zavarba jött és azt mondta: „... a hit sokat számít”. A másik hívő volt és örömmel reagált: „hát igen, az Oltáriszentség Krisztus Teste!”

Bizonyára sokan tudják, hogy a lisztérzékenyeket a Szent Vérral szokták megáldoztatni, a sokkos állapot elkerülése érdekében. Számomra ez életem egyik legnagyobb folyamatos csodája. Dicsőség érte az Úrnak, áldott legyen az Ő neve!

P. M. (Tanúságtételek az Oltáriszentséggel kapcsolatban, Stella Maris Alapítvány, 2013.)

Mária és az apostolok imája

Benedek pápa, befejezve a Jézus imáinak szentelt katekéziseit, most az Apostolok cselekedeteiben és a Szent Pál leveleiben lévő fohászokról kezdte meg tanításait. Mint mondta, Szent Lukács a négy evangélium egyikének írója, továbbá az Egyháztörténelem első könyvének tartott Apostolok cselekedeteinek is a szerzője. E két könyv egyik alapvető eleme pontosan az imádság, Jézus és Mária, a tanítványok, a keresztény közösség fohásza. Az Egyház történetének kezdete a Szentlélek működéséhez kötött, aki az Apostolokat a feltámadt Krisztus tanúságtévőivé változtatja. Lukács elsőként Jézus mennybemenetelét tárgyalja. Az Úr ekkor átadja tanítványainak küldetésük célját, folytassák az evangelizációt „Jeruzsálemben, meg egész Júdeában és Szamariában, sőt egészen a föld végső határáig” (ApCsel 1,8). A tizenegy apostol Jeruzsálemben gyűlt össze imára, hogy együtt várja a Feltámadt Krisztus adományát, a Szentlelket – magyarázta tanításában a Szentatyá.

A várakozás ezen időszakában, vagyis a mennybemenetel és a Pünkösöd közötti időben Lukács utolsó alkalommal említi meg Máriát, Jézus anyját és hozzártartozóit. Máriával veszi kezdetét Jézus földi élete és az Egyház élete egyaránt. Mindkét esetben Isten Szavának meghallgatásáról és befogadásáról van szó. A Szentatyá itt Szűz Mária apostolok között imádkozó jelenlétéről fejtette ki gondolatait. Mária – mint mondta – végig kísérte Jézus nyilvános működésének eseményeit egészen kereszthaláláig, majd csendes imájával az Egyház

kezdeti lépéseit is követte. Mária belső, meghallgató tulajdonságával alázatos módon képes volt felismerni az Úr működését saját életének eseményeiben – magyarázta a híveknek a Szentatyá. Isten előtt imádkozva és elmélkedve meg tudta érteni Isten akaratát, továbbá teljes mértékben képes volt azt elfogadni. Isten anyjának jelenléte a 11 tanítvány között nagy jelentőséggel bír, mert osztoznak a legértékesebb dolgokban: Jézus élő emlékezetében, az imában és Jézus jelenlétének megőrzésében.

Szent Lukács két könyvében Máriát utolsóként a szombati naphoz kötődve említi meg. A szombat az a nap, amikor Isten a teremtést követően megpihent, továbbá, a néma csend napja Jézus halálát követően, feltámadását várva. A feltámadt Krisztus mennybemenetele és a Pünkösöd között az apostolok, az Egyház összegyűlnek Máriával, hogy a Szentlélek adományát várják, amely nélkül nem lehet tanúságtévővé válni – magyarázta a Szentatyá. Mária már megkapta ezt az adományt, és ezért együtt vár az egész Egyházzal, hogy minden hívő embernek a szívébe beköltözhesse Krisztus. Ha Pünkösöd nélkül nincs Egyház, akkor Pünkösöd sincs Jézus anyja nélkül – állapította meg Benedek pápa.

Ezt követően kitért arra, hogy a II. vatikáni zsinat hangsúlyozni kívánta Mária és az apostolok közös imájának jelentőségét a Szentlélekre várva. A Lumen Gentium k. dogmatikus konstitúció így fogalmaz: „Mivel pedig Istennek úgy tetszett, hogy az emberi üdvösség szakramentumát ünnepélyesen csak azután hozza nyilvánosságra, hogy a Krisztustól megígért Szentlelket kiárasztotta, pünkösöd napja előtt ott látjuk az apostolokat, amint »egy szívvel, egy lélekkel állhatatosan imádkoznak az asszonyokkal, Máriával, Jézus anyjával és testvéreivel együtt« (ApCsel 1,14), és Máriát is, amint imádkozva esdekel a Szentlélek ajándékáért, aki az angyali üdvözléskor őt már beárnyékolta” (n.59). Mária kiváltságos helye maga az Egyház, „egyrészt az Egyház egészen kiemelkedő és páratlan tagja, másrészt az Egyház hitének és szeretetének előképe” (ibid., n.53).

Jézus anyjának tisztelete által megtanuljuk, mit is jelent imádkozó közösségnek lenni – magyarázta a Szentatyá. Az Apostolok cselekedeteiben ez az egyik első alapvető jellemzője a keresztény közösségnek. Mária arra hív, hogy forduljunk Istenhez, de ne csak szükség esetén és ne csak magunkért, hanem közösségeként is, amelynek egy a szíve és a lelke (vö. ApCsel 4,32).

Az élet számos nehéz időszakot állít elénk áldozatokat, lemondást kérve tőlünk. Mária az ima szükségességére hívja fel figyelmünket és megmutatja nekünk, hogy csakis a Fiával való erős, belső, szeretetteljes kapcsolat által válunk képessé arra, hogy önmagunkból kilépve eljussunk a „föld végső határáig” és hirdessük az Úr Jézust, a világ megváltóját.

Vatikáni Rádió, 2012.03.14.

Tanúskodjunk Isten irgalmas szeretetéről

Április 15-én, Húsvét második vasárnapján, az Isteni Irgalmasság ünnepén a Szentatya délben elimádkozta a Regina Coeli imádságot a Szent Péter térre összegyűlt hívekkel. Rövid beszédében elmondta, hogy Húsvét ünnepével minden évben újra átéljük Jézus tanítványainak a Feltámadottal való találkozásának élményeit.

János evangéliuma beszámol erről: Jézus megjelent a tanítványoknak a hét első napján majd 8 nappal később. Ez a nap az „Úr napja” elnevezést kapta, amikor a keresztény közösség összegyűlik az Eucharisztia megünneplésére. Az Úr napjának megtartása Krisztus feltámadásának egyik nagyon fontos bizonyítéka, ugyanis csakis egy magával ragadó, csodálatos esemény vezethette arra a keresztényeket, hogy a zsidó szombat hagyománya helyett más napon ünnepeljenek – magyarázta a Szentatya.

A keresztény kultusz nemcsak a múltban történt eseményekre való emlékezés, hanem alapvetően a Feltámadt Krisztussal való találkozás, aki Isten dimenziójában él függetlenül tértől és időtől. Jelenvalóvá válik a közösségben, beszél a Szentírás tanítása által és megtöri nekünk az örök élet kenyerét. Ezek a jeleken keresztül mi is átéljük mindazt, amit a tanítványok megtapasztaltak, vagyis Jézus látványát, de ugyanakkor fel nem ismerését; testének megérintését, amely valódi mégis szabad földi kötelékeitől.

Ezt követően a Szentatya Jézus köszöntésére hívta fel a figyelmet: „Békesség nektek!” (Jn 20, 19). A hagyományos Shalom köszöntés, amely a békére irányul, itt új értelmet kap: azon béke adományává válik, amelyet csakis Jézus adhat meg nekünk, mert ez győzelmének gyümölcse a rossz felett – mondta a pápa. Az a béke, amelyet Jézus kínál fel, Isten szeretetének gyümölcse, az a szeretet, amely elvezette őt a kereszthalálra.

Ezért kívánta Boldog II. János Pál pápa ezt a vasárnapot az Isteni Irgalmasságnak szentelni azt a képet állítva elénk, amelyen Jézus oldalát lán-dzsa nyitja meg és ahonnan vér és víz folyik ki János apostol tanúsága szerint. Jézus azonban feltámadt és tőle erednek a Kereszttség és az Oltáriszentség húsvéti szentségei: aki hozzá csatlakozik, örök életben részesül – magyarázta Benedek pápa.

A Szentatya beszéde végén arra buzdította a híveket, hogy fogadják be Jézus béke ajándékát és hagyják szívüket Isten irgalmával megtelíteni. A Szentlélek segítségével így embertársaiknak is hirdetni tudják Jézus húsvéti ajándékait – mondta a Szentatya.

Vatikáni Rádió, 2012.04.16.

Az Egyház bizakodjon Istenben, és ne féljen az üldöztetéstől

A húsvéti ünnepek után, április 18-án a hagyományos szerdai általános kihallgatás alkalmával a Szentatya tovább folytatta az imának szentelt katekéziseit. Mint mondta, előző alkalommal Szűz Mária fohászáról tanított, amelyet az apostolok körében mondott a Szentlélek eljövételét várva. Az Egyház történetének kezdete az ima jegyében zajlott. Az Apostolok Cselekedeteiben Szent Lukács a Pünkösdőn túl a Szentlélek többszöri csodálatos kiadásáról is ír az Egyház történetének kezdetén. Ezek közé tartozik az az esemény, amikor Pétert és Jánost a főtanács elé állítják. Benedek pápa erről az epizódról tanított a Szent Péter térre összegyűlt zarándokoknak.

Pétert és Jánost azért tartóztatták le, mert tanították a népet, és Jézus példájával a halálból való feltámadást hirdették (vö. ApCsel 4,2-3). Kiszabadulásukat követően csatlakoztak övéikhez és elmesélték nekik, hogy mit kellett elszenvedniük a feltámadt Jézusról tett tanúságtételük miatt. Szent Lukács ezzel kapcsolatban leírja az Újszövetség Egyházának legteljesebb imáját, amelynek végén „megrendült a hely, ahol egybegyűltek. Mindnyájan elteltek a Szentlélekkel és bátor bizalommal hirdették az Isten igéjét” (ApCsel 4,31).

A Szentatya tanításában felhívta a figyelmet arra, hogy az első keresztény közösség a veszély, a nehézségek és a fenyegetések láttán nem stratégiákat keresett, hanem imába mélyedt és Istenhez fordult.

Ezt követően kitért az ima értelmezésére, amelynek alkalmával a hívők „egy szívvel és lélekkel, állhatatosan” imádkoztak. Ez alapvető jellemzője az első keresztény közösségnek, és az Egyház számára mindig annak kellene maradnia – hangsúlyozta a Szentatya. Nemcsak Péter és János imájáról van szó, akik veszélyhelyzetben vannak, hanem a teljes közösség együttes fohászáról. A Jézus miatt elszenvedett üldöztetésekkel szemben nem uralkodik el felettük a félelem, és nem bomlik meg egységük, hanem közösen imába mélyednek az Úrhoz fordulva. Az Egyháznak sem kellene tartania az üldöztetésektől, amelyeket a történelem folyamán el kell viselnie, hanem bizakodnia kellene – Jézushoz hasonlóan – Isten erejében, segítségében és jelenlétében – hangoztatta a pápa.

Ezt követően a Szentatya feltette a kérdést: Mit kér Istentől a keresztény közösség a megpróbáltatás pillanataiban? Csakis azt, hogy adja meg szolgálóinak, hogy teljes bizalommal hirdethessék az igét (vö. ApCsel 4,29), hogy ne veszítsék el a hithirdetéshez szükséges bátorságot. Mindenek előtt azonban keresi a választ a megtörtént eseményekre Isten Szavának tükrében.

Az ima alapvetően szükséges a mindennapi élethez

XVI. Benedek pápa április 25-én délelőtt, a szerdai általános kihallgatáson folytatva utóbbi katekéziseinek témáját, az első keresztény közösség életéről és az ima szerepéről tanított a Szent Péter teret megtöltő zarándokoknak. Szent Lukács az Apostolok Cselekedeteiben beszámol arról, hogy „a tanítványok szaporodtával zúgolódás támadt a görögök között a zsidók ellen, mert özvegyeiket elhanyagolták a mindennapi alamizsna-osztogatásánál” (ApCsel 6, 1). A probléma tehát a rászoruló és szűkséget szenvedők iránt gyakorolt szeretet-cselekedeteket illetően alakult ki. A megoldás érdekében a tizenkettő összehívta a tanítványok gyülekezetét, hogy e két alapvetően fontos kérdésre, vagyis az Evangélium hirdetésére, továbbá a szeretetcselekedetekre és az igazságosagra irányuló tevékenységre választ találjanak.

Az apostolok a következőképpen jártak el: „Nem volna rendjén, mondták, hogy az asztalnál szolgáljunk, s közben elhanyagoljuk az Isten igéjét. Azért testvérek, válasszatok ki magatok közül hét jó hírben álló, bölcs és Szentlélekkel eltelt férfit, akiket megbízhatunk ezzel a feladattal. Mi pedig majd az imádságnak és az ige szolgálatának szenteljük magunkat” (ApCsel 6, 2-4).

Két dolog merül itt fel – magyarázta a Szentatyá. Az egyik gyakorlati kérdés, amely a szeretet gyakorlására irányul, arra, hogy az Egyháznak nemcsak hirdetni kell Isten Szavát, hanem valóra is kell váltania azt. A másik pedig spirituális kérdés. A tanítványoknak Isten világossága által a hit lelkületében kell cselekedniük. A szeretet és az igazságoság gyakorlása nemcsak társadalmi, hanem spirituális tevékenység is, amelyet a Szentlélek segítségével kell megvalósítani – mondta Benedek pápa.

A tanítványok hét embert választanak erre a feladatra, míg az Apostolok a Szentlélek erejéért fohászkodnak. Azt a történetet juttatja eszünkbe, amely Márta és Mária házában történt Jézus nyilvános működése idején. Márta sűrűgött-forgott a sok házi dologban, míg Mária leült az Úr lábához és hallgatta szavait (vö. Lk 10, 38-42). Jézus erre így válaszolt: „Márta, Márta! Sok mindennel törődöl, sokminden nyugtalanít. Pedig csak egy szükséges. Mária a jobbik részt választotta. Nem is veszi el soha” (Lk 10, 42). Így az Apostolok is: „Mi pedig majd az imádságnak és az ige szolgálatának szenteljük magunkat” (ApCsel 6, 4). Ez a megállapítás nem azt jelenti, hogy embertársaink megsegítése kevésbé fontos, hanem azt hangsúlyozza, hogy a jócselekedetet az ima lelkületének kell áthatnia. Tevékenységünkben az Istenre irányuló figyelemnek, fohásznak kell megjelennie. Ne vesszünk el mindennapos teendőink sokaságában, hanem hagyjuk, hogy azokat Isten Igéjének világossága járja át. Így tanulhatjuk meg,

Az Apostolok Cselekedeteiben olvasható imában a közösség elsőként megemlékezik Isten hatalmas és végtelen mivoltáról: „Urunk, te alkottad az eget és a földet, meg a tengert s mindazt ami bennünk van” (ApCsel 4,24). Majd a második zsoltárt idézi fel, amellyel az Egyház nehéz pillanataira történik utalás. Az első keresztény közösség a megpróbáltatás eseményét Krisztus példájának fényében próbálja megérteni, ugyanis a kereszthalál, az üldöztetés, a szenvedés mind-mind a feltámadáshoz vezető eseményekként értelmezendők. Az első keresztények nem egy társulatot alkottak, hanem igazi közösséget, amely Krisztusban él, ezért mindaz ami megtörténik vele, az Isteni Terv részét képezi – magyarázta a Szentatyá. Jézus példájához hasonlóan a tanítványoknak is szembe kell nézniük az ellenségeskedőkkel, az üldöztetéssel. Krisztus misztériumának fényében a Szentírás tanításán való elmélkedés segít a jelen valóság megértésében, amely az üdvösségtörténet része. Az első jeruzsálemi közösség imája tehát nem a megpróbáltatások, a szenvedés elkerülését kéri, hanem csakis azt, hogy bizalommal hirdetni tudják Isten igéjét azt kérve az Atyától: „Nyújtsd ki kezedet, hogy gyógyulások, jelek és csodák történjenek szent szolgád, Jézus által” (ApCsel 4,30).

Az ima befejeztével megrendült a hely, ahol egybegyűltek és mindnyájan elteltek Szentlélekkel. Ez az ima gyümölcse: a Szentlélek kiáradása, amely a Feltámadott ajándéka és, aki vezet és támogatja Isten Igéjének szabad hirdetését. Ez bátorítja az apostolokat is arra, hogy félelem nélkül induljanak el a világba és hirdessék az evangéliumi jó hírt mindenhol – mondta a zarándokoknak a Szentatyá.

Benedek pápa katekézise végén arra buzdította a híveket, hogy fogalmazzák meg mindennapi nehézségeiket imáikban, és az első keresztény közösséghez hasonlóan a Szentírás tanítása által tanulják meg felfedezni Istent életükben, aki mindig jelen van benne. Még a számunkra legérthetlenebb dolgok is részét képezik egy felsőbb szeretettervnek, amelyben Isten jósága, kegyelme és az élet győzedelmeskednek a rossz, a bűn, és a halál felett. Kérjük a Szentlélek ajándékát, aki felmelegíti a szíveket és megvilágítja az elméket, hogy felismerjük azt, hogyan is valósítja meg az Úr saját akarata szerint kéréseinket. Katekézisést Szent Pál apostol szavaival zárta: „...tudjuk, hogy a szenvedésből türelem sarjad, a türelemből kipróbált erény, a kipróbált erényből meg remény. A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm 5,3-5).

Vatikáni Rádió, 2012.04.18.

hogy mit is jelent a szeretet gyakorlása, embertársunk szolgálata – magyarázta a Szentatyá.

A szentek életükkel az ima és a cselekedet közötti mély egységről tanúskodnak, vagyis az Isten és az embertársak iránti végtelen szeretetről. A Szentatyá Clairvaux-i Szent Bernát példáját állította a zarándokok elé, aki „A megfontolásról (De consideratio)” c. művében az ima jelentőségére hívja fel a figyelmet a túlzott munkával szemben. Szent Bernát szerint a frenetikus élet gyakran a lélek gyötrelmét okozza és megkeményíti a szívet.

Az Apostolok Cselekedeteiben olvasható történet fontos üzenetet hordoz a mai ember számára – hangoztatta a Szentatyá. Emlékeztet a felelősségteljes és odaadó munka jelentőségére, ugyanakkor arra is, hogy szükségünk van Istenre, az Ő iránymutatására. A mindennapi ima nélkül cselekedeteink kiüresednek és elégedetlenné tesznek bennünket. Életünk és az Egyház minden lépését, minden cselekedetét Isten előtt és az Ő tanításának fényében kell megtennünk – mondta a Szentatyá.

Az ima tehát az élet és a lélek lélegzete – tanította Benedek pápa, majd a következő szavakkal buzdította a zarándokokat: amikor egyedül vagytok otthonokban, egy templomban, akkor is az Istennel való szeretetközösség által a hitben együtt vagytok embertársaitokkal.

Vatikáni Rádió, 2012.04.25.

Boldog II. János Pál pápa a hagyományos liturgiáról

Ecclesia de Eucharistia (Az Egyház az Eucharisztiaiból él) kezdetű enciklikájában Boldog II. János Pál pápa az Eucharisztia és az Egyház kapcsolatáról elmélkedve szól a Legméltóságosabb Oltáriszentség iránt való imádás hiányosságairól, és a súlyos liturgikus visszaélésekről. A szentéletű pápa azonban még két évvel az enciklika megjelenése előtt a régi miseformát mintegy ajánlja a liturgia lényegének megismeréséhez, és a Szent Eucharisztia iránti köteles hódolat imádságos gyakorlataért, valamint elterjesztéséért.

Elsőként lapozzunk a 2003-ban enciklikában megfogalmazott szavaihoz. Így ír a Pápa:

Napjainkban sajnos „**vannak helyek, ahol szinte teljesen kihalt az Eucharisztia imádása.** Ehhez járulnak olyan visszaélések, amelyek elhomályosítják az Egyháznak e csodálatos Szentségről vallott helyes hitét és tanítását. **Az Eucharisztia misztériumát megfosztják áldozati jellegétől,** úgy tekintik, mintha nem volna egyéb, mint egy testvéri összejövetel, étkezéssel. Máskor

elhallgatják az apostoli jogfolytonosságon alapuló szolgálati papság szükségességét... Aztán **az ökumenizmus jegyében** hajtanak végre olyan kezdeményezéseket, melyek eucharisztikus gyakorlata ellenkezik az Egyház – hitét kifejező – fegyelmével. **Az Eucharisztia (ugyanakkor) túlságosan nagy ajándék ahhoz, hogy megengedhetne leszűkített és kétértelmű értelmezéseket”** (II. János Pál pápa, *Ecclesia de Eucharistia* 10. Kibocsátva: 2003. április 17-én, Nagycsütörtökön.)

Boldog II János Pál pápa a 2001. szeptember 21-én a Liturgikus Kongregáció tagjainak mondott beszédében különösképpen is megemlíti a Szent V. Pius pápa által kiadott misekönyvet. Itt gyógyszerként értelmezhető módon hozza szóba a hagyományos római Misszálét és a keleti liturgikus gyakorlatokat, amelyek nagyban alkalmasak a Szent iránti mélyeséges érzékenység kialakítására.

„**A liturgia ünneplése a vallásosság erényének aktusa, melyet természetének megfelelően kell, hogy jellemezzen a szent iránti mélyeséges érzékenység.** Az egyes embernek és az egész közösségnek tudatában kell lennie, hogy különleges módon annak jelenlétében áll, aki **háromszor szent és transzcendens.** Következésképpen **a könyörgő magatartást át kell, hogy itassa a tisztelet és a csodálat érzése, mely annak tudatából ered, hogy a fölséges Isten jelenlétében vagyunk.**

Nem ezt akarta kifejezni Isten, amikor Mózesnek megparancsolta, hogy vegye le saruját az égő csipkebokor előtt? Mózes és Illés magatartása, akik nem mertek facie ad faciem (színről színre) Istenre tekinteni, nemde ugyanennek a tudatából származik? **Isten népének látnia kell, hogy a papok és diakónusok tiszteletteljes és méltóságteljes módon viselkednek, így segítve mindenkít, hogy felhatoljon a láthatatlan dolgokhoz fölsleges szavak vagy magyarázatok nélkül. Szent V. Pius pápa Római Misszáléjában és számos keleti liturgiában gyönyörű imák találhatók, melyek által a pap kifejezi az alázat és tisztelet mély érzését a szent misztériumok előtt: ezek feltárják magát a liturgia lényegét.”**

Mindebből ragyogóan kitűnik, hogy a Szentatyá nemcsak hogy mélyeségesen tudatában van a szentmise misztériumaival kapcsolatos súlyos visszaéléseknek, de már két esztendővel korábban azt is megállapítja, hogy a hagyományos római liturgia (a Szent V. Pius pápa alatt kiadott misekönyv) kiválóan alkalmas arra, hogy a pap kifejezhesse az alázat és tisztelet mély érzéseit a szent misztériumok előtt, sőt mi több, feltárja magát a liturgia lényegét.

fr. Fülep Dániel Ágoston OSPPE

A II. Vatikáni Zsinat helyes értelmezéséről

Részlet a Szentatya „*Expergiscere homo*” kezdetű, 2005. december 22-én a karácsonyi üdvözletek átadása alkalmából a Római Kúriához intézett beszédéből. (Eredeti olasz szöveg: *Acta Apostolicae Sedis* 98 [2006] 45-53. A bevezetést és magyar fordítást Deák Viktória Hedvig OP bocsátotta rendelkezésünkre. Kiemelések: a szerk.)

XVI. Benedek pápa 2005-ös „évértékelő” beszédének befejező része a II. Vatikáni Zsinat értelmezéséről szól, amit a zsinat lezárásának 2005. december 8-án ünnepelt negyvenedik évfordulója indokolt. A beszéd fő célja iránymutatást adni a zsinati dokumentumok helyes értelmezéséhez.

Az utóbbi évek egyházi történéseit is figyelembe véve nyugodtan állíthatjuk, hogy ez a megnyilatkozás XVI. Benedek pápaságának egyik programadó, kulcsszövege: gondolhatunk itt pl. a Hittani Kongregáció 2007-es „*Responsum*”-ára a zsinati egyháztan kérdéseiről, amely meg kívánta erősíteni a zsinati egyháztan folytonosságát a hagyománnyal, vagy a római rítus rendkívüli és a rendes formája közötti kontinuitás állítására a „*Summorum Pontificum*” motu proprioan. A zsinati szövegek helyes recepciója csak úgy lehetséges, ha az Egyház teljes hagyományának fényében értelmezzük azokat. (A ford.)

Ez év utolsó eseménye, amelyről szeretnék ez alkalommal megemlékezni, a II. Vatikáni Zsinat negyven évvel ezelőtti lezárásának ünneplése. Az emlékezés felveti a kérdést: mi lett a zsinat eredménye? Helyesen fogadtuk-e be? Mi volt a jó a zsinat recepciójában, mi volt elégtelen vagy elhibázott? Mit kell még tennünk? Senki sem tagadhatja, hogy a zsinat recepciója az Egyházban sok helyütt eléggé nehezen ment végbe, még ha nem is akarjuk a történetekre alkalmazni azt a leírást, amellyel a nagy egyháztanító, Szent Baszileiosz élt az Egyháznak a Niceai Zsinat utáni helyzetéről beszélve; sötét viharban zajló tengeri csatához hasonlítja, és többek közt ezt mondja: „Az egész Egyházat betölti már az ellentmondás következtében egymásra támadók durva ordítózása, az érthetetlen kiabálás, a szünni nem akaró zavarok kivehetetlen zaja, azoknak hangja, akik az igaz hit tanítását túlzásaikkal és tagadásaikkal felforgatják.” (De Spiritu Sancto, XXX, 77; PG 32, 213 A; SCh 17bis, 524.1: Vanyó László fordítása, in A kappadókiai atyák, Szent István Társulat, Budapest, 1983, 161) Nem akarjuk alkalmazni ezt a drámai leírást a zsinat utáni helyzetre, de mégis tükröz valamit abból, ami történt. Felmerül a kérdés: a zsinat recepciója miért folyt eddig ennyire nehezen oly sok helyen az Egyházban? Igazából minden a zsinat helyes értelmezésétől függ, vagy – ahogyan ma mondanánk – a helyes hermeneutikától, a helyes olvasási és alkalmazási kulcstól. A recepció problémái abból

a tényből születtek, hogy két ellentétes hermeneutika állt szemben egymással és szállt vitába. Az egyik zürzavart okozott, a másik csendben, de egyre láthatóbban, gyümölcsöt hozott. **Egyfelől létezik az az értelmezés, amelyet a „szakítás és törés hermeneutikájának” szeretnék nevezni, és amely nem ritkán elnyerte a média és a modern teológia egy részének szimpátiáját is. Másfelől pedig ott van a „reform hermeneutikája”, a megújulás az egyetlen szubjektum, az Egyház folytonosságában, amelyet az Úr adott nekünk; ez a szubjektum, az Egyház, növekszik és fejlődik az időben, miközben ugyanaz marad: Isten vándorló népének egyetlen szubjektuma.**

A szakítás hermeneutikájának az a veszélye, hogy végül törést okoz a zsinat előtti és a zsinat utáni Egyház között. Azt állítja, hogy maguk a zsinati szövegek, mint olyanok, még nem fejezik ki igazán a zsinat szellemét. A szövegek kompromisszumok eredményeként születtek volna, amelyekben, hogy az egyetértést elérjék, sokszor magukkal kellett hurcolni és meg kellett erősíteni sok régi, de immár haszontalan dolgot. Ám a zsinat igazi szelleme nem ezekben a kompromisszumokban nyilvánul ki, hanem az újdonság felé irányuló törekvésekben, amelyek a szövegekben rejlenek: csak ezek jelenítik meg a zsinat igazi szellemét, és ezekből kiindulva és azokhoz alakulva kellene előre haladni. Eppen azért, mert a szövegek csak tökéletlenül tükrözik vissza a zsinat igazi szellemét és újdonságát, bátran túl kell lépni a szövegeken, és helyet kell csinálni az újdonságnak, amelyben kifejeződné a zsinat legmélyebb, bár még zavaros szándéka. Egyszóval: nem a zsinat szövegeit kell követni, hanem a szellemét. Így nyilvánvalóan széles mozgástér nyílik annak a kérdésnek, hogyan is határozható meg ez a szellem, ám ennek következményeképpen tér nyílt mindenféle szeszélyes elképzelésnek is. **Ezzel azonban gyökeresen félreértik a zsinatnak mint olyannak a természetét.** Így úgy tekintenek rá, mint egyfajta alkotmányozó gyűlésre, amely megszüntet egy régi alkotmányt és létrehoz egy újat. De egy alkotmányozó gyűlésnek megbízóra van szüksége, és egy megerősítőre, azaz a népre, amelyet az alkotmány szolgál. A zsinati atyáknak nem volt ilyen felhatalmazásuk, és nem is adott nekik senki; egyébként nem is adhatott volna nekik senki, mert **az Egyház lényegi alkotmánya az Úrtól származik, s azért kaptuk,** hogy elérhesük az örök életet, és ebből a perspektívából kiindulva képesek legyünk megvilágítani az életet az időben, és magát az időt. A püspökök, a szentség által, amelyben részesültek, az Úr ajándékának sáfarai. Ők „Isten titkainak szolgálói” (1Kor 4,1); mint ilyeneknek, „hűségeseeknek és bölcsseknek” kell lenniük (vö. Lk 12,41-48). Ez azt jelenti, hogy az Úr ajándékát helyesen kell kezelniük, hogy ne maradjon rejtve, titokban, hanem teremjen gyümölcsöt, hogy az Úr a végén azt mondhassa az intézőnek: „mivel a kevésben hű voltál,

sokat bízok rád” (vö. Mt 25, 14-30; Lk 19,11-27). Ezekben az evangéliumi példabeszédekben a hűség dinamikája fejeződik ki, amelynek az Úr szolgálatát kell jellemeznie, s az is nyilvánvaló lesz bennük, hogy egy zsinaton a dinamizmusnak és a hűségnek hogyan kell eggyé válniuk. A szakítás hermeneutikájával szemben áll a reform hermeneutikája, amint azt bemutatta először is XXIII. János pápa zsinati nyitóbeszédében 1962. október 11-én, majd pedig VI. Pál pápa is záróbeszédében 1965. december 7-én. Itt csak XXIII. János jól ismert szavait szeretném idézni, amelyekben félreérthetetlen módon kifejeződik ez a hermeneutika, amikor azt mondja, hogy **a zsinat „tisztán és teljes egészében akarja átadni a tanítást, csorbítás vagy elferdítés nélkül”**, s így folytatja: „A mi kötelességünk nemcsak az, hogy ezt az értékes kincset örizzük, mintha egyedül csak a régi korról törődnénk, hanem az is, hogy serény elhatározással és félelem nélkül annak a feladatnak szenteljük magunkat, amelyet saját korunk kíván... Szükséges, hogy ezt a biztos és változatlan tanítást, amelyet hűségesen tisztelnünk kell, elmélyítsük, és olyan módon mutassuk be, amely megfelel korunk igényeinek. Egy dolog ugyanis a hitletétemény, azaz azok az igazságok, amelyeket tiszteletreméltó tanításunk tartalmaz, és egy másik az a mód, ahogyan ezeket hirdetjük, megőrizve mindazonáltal ezeknek az igazságoknak ugyanazon értelmét és jelentőséget.” (S. Oec. Conc. Vat. II Constitutiones Decreta Declarationes, 1974, 863-865.) Világos, hogy egy bizonyos igazság új módon való kifejezésének feladata új reflexiót igényel, új élő kapcsolatot azzal az igazsággal; világos az is, hogy új szavak csak akkor tudnak kiérlelődni, ha azok a kifejtett igazság tudatos megértéséből születnek, és hogy másfelől a hitre való reflexió igényli azt is, hogy ezt a hitet éljük. Ebben az értelemben a XXIII. János által javasolt program rendkívül igényes volt, amint igényes a hűség és a dinamika szintézise. De mindenütt, ahol ez az értelmezés irányította a zsinat recepcióját, ott új élet született és új gyümölcsök érlelődtek. Negyven évvel a zsinat után rámutathatunk arra, hogy a pozitív nagyobb és élőbb annál, mint ahogyan azt az 1968 körüli évek nyugtalanságai közepette gondolni lehetett. Ma látjuk, hogy a jó mag, bár lassan fejlődött, mégis növekszik, és így nő mély hálánk is a zsinat által végzett munkáért.

VI. Pál a zsinat bezárásakor mondott beszédében rámutatott még egy olyan okra, ami miatt a szakítás hermeneutikája meggyőzőnek tűnhet. Az emberről szóló nagy vitában, amely a modern kort jellemzi, a zsinatnak különös figyelmet kellett szentelnie az antropológia témájának. Fel kellett tennie egyfelől az Egyház és a hit, másfelől az ember és a mai világ közötti kapcsolatra vonatkozó kérdést (uo. 1066 sk.). A kérdés még világosabb lesz, ha a „mai világ” általános meghatározása helyett egy pontosabbat választunk: a zsinatnak új módon kellett

meghatározni az Egyház és a modern kor viszonyát. A Galilei-perrel ennek a viszonynak a kezdete nagyon problematikus volt. Később teljesen megszakadt, amikor Kant a vallást „a pusztaság határain belül” definiálta, és amikor a francia forradalom radikális fázisában az állam és az ember olyan képe terjedt el, amely az Egyháznak és a hitnek gyakorlatilag semmilyen helyet nem akart hagyni. A XIX. században az Egyház hitének összeütközése a radikális liberalizmussal és a természettudományokkal, amelyek azt tulajdonították maguknak, hogy tudásukkal átfogják az egész valóságot annak végső határáig, és amelyek makacsul azt hirdették, hogy feleslegessé teszik „Isten hipotézisét”, az Egyház részéről IX. Piusz alatt a modern kor e szellemének kemény és radikális elítélését idézte elő. Tehát látszólag nem nyílt tér a pozitív és gyümölcsöző megértéshez, és azok részéről is drasztikus volt a visszautasítás, akik saját magukat a modern kor képviselőinek érezték. Közben azonban a modern kor is fejlődésen ment keresztül. Rájöttek arra, hogy az amerikai forradalom a modern állam olyan modelljét nyújtotta, amely különbözött a francia forradalom második fázisában felmerült radikális tendenciák által megalkotottól. A természettudományok egyre világosabb módon kezdtek el saját határaikra reflektálni, melyeket saját módszerük rótt rájuk, amely, bár hatalmas dolgokat valósított meg, mégsem volt képes megérteni a valóság egészét. Így mindkét fél egyre inkább kezdett nyitni egymás felé. A két világháború közötti időszakban, és még inkább a második világháború után, katolikus államférfiak megmutatták, hogy létezhet olyan modern laikus állam, amely nem semleges az értékek iránt, hanem a kereszténység által megnyitott nagy etikai forrásokból merítve él. A katolikus társadalmi tanítás, ahogyan fokozatosan kifejlődött, fontos modell lett a radikális liberalizmus és a marxista államelmélet közt. A természettudományok, melyek fenntartás nélkül olyan módszert vallottak magukénak, amelybe Isten nem fért bele, egyre világosabban felfedezték, hogy ez a módszer nem foglalja magába a valóság egészét, így tehát újra megnyitották a kapukat Istennek, tudva, hogy a valóság nagyobb a természettudományos módszernél és annál, amit az át tud fogni. Azt mondhatjuk, hogy három kérdéskör formálódott ki, melyek a II. Vatikáni Zsinat idején válaszra vártak. Először is újra kellett definiálni a hit és a modern tudományok viszonyát; ez nemcsak a természettudományokra, hanem a történettudományra is vonatkozott, mert egy bizonyos iskola szerint a történetkritikai módszer magának tulajdonította az utolsó szót a Biblia értelmezésében, és teljes kizárólagosságra tartva igényt a Szentírás megértésében, fontos pontokon szembekerült azzal az értelmezéssel, amelyet az Egyház hite dolgozott ki. Másodsorban, új módon kellett meghatározni az Egyház és a modern állam viszonyát, amely teret enged a különböző vallású vagy ideológiájú

állampolgároknak, amely részrehajlás nélkül viszonyul ezekhez a vallásokhoz, és pusztán a polgárok közötti rendezett és toleráns együttélésért és a saját vallásuk gyakorlásának szabadságáért vállal felelősséget. Általánosabb módon ehhez kapcsolódott harmadik helyen a vallási türelem problémája – olyan kérdés, amely a keresztény hit és a világvallások viszonyának új definícióját igényelte. Szükséges volt értékelni és új módon meghatározni az Egyház és Izrael hite közötti viszonyt, különösen is a nemzetiszocialista rezsim közelmúltbeli bűneinek fényében, és általában, visszatekintve egy hosszú és nehéz történelemre.

Ezek a témák mind nagyon jelentősek, de bővebben nem időzhetünk most el itt náluk. Világos, hogy mindezekben a területeken, amelyek együttesen egyetlen problémát alkotnak, a szakítás bizonyos formája feltűnhetett. Bizonyos értelemben valóban megnyilvánult a szakítás, amelyben azonban, miután megtörténtek a megfelelő megkülönböztetések a konkrét történelmi helyzetek és követelményeik között, nyilvánvalóan megmaradt az elvek folytonossága. Ez a tény első ránézésre gyakran elkerüli a figyelmet. Éppen a különböző szinteken megvalósuló folytonosság és a szakítás együttesében áll az igazi reform természete. A folytonosságban való újdonság e folyamata során kellett a korábinál konkrétabban megtanulnunk, hogy az esetleges dolgokat érintő egyházi döntések – például a liberalizmus egyes konkrét formái, vagy a Biblia liberális értelmezése – szükségszerűen maguk is esetlegesek, éppen azért, mert egy önmagában változékony valóságra vonatkoznak. Meg kellett tanulni felismerni, hogy ezekben a döntésekben csak az elvek fejezik ki a tartós szempontot, amelyek rejtett áramlatok maradnak és a döntést belülről ösztönzik. Nem állandóak viszont ugyanígy a konkrét formák, amelyek a történelmi helyzettől függenek, és ezért változásoknak lehetnek alávetve. Így az alapvető döntések érvényesek maradhatnak, míg az új kontextusokhoz való alkalmazásuk formái változhatnak. Így például, ha a vallásszabadságot úgy tekintjük, mint az ember képtelenségét arra, hogy az igazságot megtalálja, és ennek következményeképpen a relativizmus kanonizálásává válik, akkor a társadalmi és történelmi szükségszerűség szintjéből elhibázott módon metafizikai szintre emelkedik, s így elveszíti igazi értelmét; ez azzal a következménnyel jár, hogy nem fogadhatja el az, aki hiszi, hogy az ember képes az Isten igazságát megismerni, és az igazság belső méltósága alapján ez az ismeret kötelezi. Teljesen különböző dolog viszont, ha a vallásszabadságot úgy tekintjük, mint az emberi együttélés követelményét, sőt mint az igazságnak egy belső következményét, amelyet nem lehet kívülről rákényszeríteni senkire, hanem az embernek csak a személyes meggyőződés folyamatán keresztül szabad magáévá tennie. A II. Vatikáni Zsinat, amikor a modern állam egy lényegi elvét felismerte és magáévá tette a vallásszabadságról

szóló dekrétummal, az Egyház legmélyebb örökségét újíttotta fel. Tudatában lehet annak, hogy ezáltal magának Jézusnak a tanításával kerül teljesen harmóniába (vö. Mt 22,21), és a vértanúk Egyházával, minden idők vértanúival. Az ókori Egyház magától értetődő természetességgel imádkozott a császárokért és a politikai vezetőkért, kötelességének tartva ezt (vö. 1Tim 2,2). De miközben imádkozott a császárokért, visszautasította, hogy imádja őket, és ezzel világosan elutasította az állam vallását. A korai Egyház vértanúi abba az Istenbe vetett hitük miatt haltak meg, aki Jézus Krisztusban nyilatkoztatta ki magát, és éppen ezért a lelkiismereti szabadságért és hitük megvallásának szabadságáért is haltak meg – olyan hitvallásért, amelyet egyetlen állam sem kényszeríthet ki, hanem csak Isten kegyelmével, szabad lelkiismerettel mondhatjuk magunkénak. Egy missziós Egyház, amely tudja magáról, hogy üzenetét minden népnek hirdetni kell, el kell hogy kötelezze magát a hit szabadsága mellett. Át akarja adni az igazság ajándékát, amely mindenki számára létezik, és ugyanakkor biztosítja a népeket és vezetőiket, hogy nem akarja az igazsággal tönkretenni önazonosságukat és kultúráikat, hanem olyan választ visz el nekik, amelyekre lelkük mélyén várnak – olyan válasz ez, amellyel a kultúrák sokfélesége nem vész el, hanem inkább növekszik az emberek közötti egység, és így a népek közötti béke is.

Amikor a II. Vatikáni Zsinat újra meghatározta az Egyház hite és a modern gondolkodás bizonyos lényegi elemei közötti viszonyt, egyben felülvizsgálta, sőt korrigálta is bizonyos történelmi döntéseit, de ebben a látszólagos szakításban is megtartotta és elmélyítette saját benső természetét és valódi identitását. Az Egyház mind a zsinat előtt, mind utána ugyanaz az egy, szent, katolikus és apostoli Egyház, amely az időben zárándokol; zárándokútját „a világ üldözései és Isten vigasztalása között folytatja”, az Úr halálát hirdelve, amíg el nem jön (ld. Lumen Gentium, 8). Aki azt várta, hogy ezzel a modern korra kimondott alapvető „igennel” minden feszültség eltűnik, és az így megvalósult „világ felé nyitás” mindent tökéletes harmóniává alakít, az alábecsülte magának a modern kornak a belső feszültségeit és ellentmondásait; alábecsülte az emberi természet veszélyes törekenységét, amely a történelem minden szakaszában és minden történelmi helyzetben fenyegeti az ember útját. Az embernek az anyag és saját maga felett szerzett új hatalmával és új lehetőségeivel együtt járó veszélyek nem tűntek el, hanem új dimenziókat öltenek: a jelen történelemre vetett egyetlen pillantás világosan bizonyítja ezt. Az Egyház a mi korunkban is az ellentmondás jele maradt (Lk 2,34) – nem véletlen, hogy II. János Pál pápa, még bíborosként, ezt a címet adta az 1976-ban VI. Pál pápa és a Római Kúria számára tartott lelkigyakorlatának. Nem is lehetett a zsinat szándéka feloldani

az evangéliumnak ezt az ellentmondását az emberre leselkedő veszélyekkel és tévedésekkel szemben. Ellenkezőleg, csak az Egyház és a világ közötti téves, vagy felesleges ellentéteket kívánta félretenni, hogy a mi világunknak a maga nagyságában és tisztaságában mutathassa be az Evangélium követelményét. ***A zsinatnak a modern kor felé tett lépése, amit eléggé pontatlanul a „világ felé történő nyitásként” mutattak be, végső soron a hit és az értelem örök, ám mindig új formában jelentkező problematikájának körébe tartozik.*** Az a helyzet, amellyel a zsinatnak szembe kellett néznie, mindenképpen hasonlítható korábbi korok eseményeihez. Szent Péter első levelében arra bízta a keresztényeket, legyenek mindig készen arra, hogy választ adjanak (apo-logia) mindenkinek, aki hitük logos-a, értelme felől érdeklődik (vö. 1Pét 3,15). Ez azt jelentette, hogy a biblikus hitnek vitába és kapcsolatba kellett lépnie a görög kultúrával, és meg kellett tanulnia felismerni az értelmezésen keresztül a kettejük közötti különbséget, de a hasonlóságot is az Isten által adott egyetlen értelemben. Amikor a XIII. században zsidó és arab filozófusok közvetítésével az arisztotelészi eszmerendszer kapcsolatba lépett a középkori kereszténységgel, amelyet a platóni örökség formált, és fennállt annak a veszélye, hogy hit és ész feloldhatatlan ellentétbe kerül, főként Aquinói Szent Tamás volt az, aki a hit és az arisztotelészi filozófia közötti találkozást elősegítette, és így a hitet pozitív kapcsolatba hozta a korában uralkodó értelem-formával. A keresztény hit és a modern értelem közötti nehéz vita, amely a Galilei-per miatt negatív módon kezdődött, minden bizonnyal sok fázison ment keresztül, de a II. Vatikáni Zsinattal elérkezett a pillanat, amikor nagymértékű újragondolásra volt szükség. Ennek tartalma a zsinati szövegekben valóban csak nagy vonalakban került felvázolásra, de a lényegi irányvonal meg lett határozva, úgyhogy a hit és az értelem közötti dialógus, amely ma különösen is fontos, a II. Vatikáni Zsinat alapján megtalálta irányultságát. Most ezt a dialógust nagy szellemi nyitottsággal kell továbbfolytatnunk, de ugyanakkor a szellemek megkülönböztetését illetően az a világossággal, amelyet a világ éppen ma jó okkal elvár tőlünk. Így hálával fordíthatjuk ma tekintetünket a II. Vatikáni Zsinat felé: ha helyes hermeneutikától vezetve olvassuk és fogadjuk be, akkor egyre nagyobb erővé válik az Egyház mindig szükséges megújulásához.

*XVI. Benedek pápa
(Deák Viktória Hedvig OP fordítása)*

A Szentatya kubai és mexikói útja

XVI. Benedek pápa a Nagyhéten megtartott szerdai általános kihallgatáson a Szent Péter térre összegyűlt zarándokoknak mexikói és kubai látogatásáról szólt, amelyre március 23-a és 29-e között került sor. A Szentatya elsőként hálát adott az Úrnak, hogy mint Péter utóda eljuthatott ebbe a két országba, ahol még erősen él az emberek emlékezetében Boldog II. János Pál pápa látogatása. Elmondta, hogy felejthetetlen napokat élt át, amelyeknek emlékét mindig szívében hordozza.

Benedek pápa beszéde elején felidézte mexikói útjának állomásait, kezdve León városába való megérkezésétől. Nagy meghatódottsággal gondol vissza az őt fogadó mexikói hívekre, akik lelkesedésükkel és örömmel népük ölelését közvetítették számára. Felidézte a mexikói főpásztorok jelenlétében a híveknek, a hatóságoknak mondott szavait, amelyekkel az alapvető emberi jogok, köztük is a vallásszabadság jogának elismerésére és védelmére szólított. A mexikói keresztények szívében a remény továbbra is ott él a nehézségek, az erőszak miatti nehéz idők ellenére – mondta a Szentatya.

Krisztus tanítványainak növekedniük kell a kereszténység és az Egyházhoz való tartozás örömeiben, amelyből elegendő erőt találnak ahhoz, hogy Krisztust szolgálják a szenvedés idején is. A pápa a leóni bicentenáriumi parkban bemutatott szentmisén az Isten jóságában való bizalomra buzdított. Mexikói útjának utolsó eseménye az ország főpásztoraival és a latin-amerikai püspökökkel együtt megtartott esti imavirrasztás volt, amelynek alkalmával háláját fejezte ki nekik szolgálatukért.

Ezt követően Kubába utazott elsősorban azzal a céllal, hogy támogassa a helyi katolikus Egyházat küldetésében, az Evangélium örömteli hirdetésében. Santiago de Cuba-ban arról biztosította a híveket, hogy szívében hordozza aggodalmaikat és várankozásaikat, elsősorban is azokat, akik korlátozva vannak szabadságukban.

Az első kubai szentmisén a Cobrei Szeretet Szűzanya kegyszobrának 400 évvel ezelőtti megtalálására emlékeztek, Kuba védőszentjét ünnepelték. Ennek alkalmával arra buzdította a kubai híveket, hogy erősödjenek meg hitükben és így járuljanak hozzá egy nyitott és megújult társadalom építéséhez, ahol helyet kap Isten, mert ahol Isten nincs jelen, az barátságtalan helyé válik az ember számára.

A Szentatya megemlékezett a Cobrei Szeretet Szűzanya kegyhelyén tett zarándoklatáról. A kegyszobor kubai zarándoklata az új evangelizáció és a hit újrafelfedezésének jelentős pillanata volt az emberek számára – magyarázta Benedek pápa.

Végül havannai látogatására tért ki, ahol a fiatalok voltak az elsődleges főszereplők – mondta. A Forradalom terén megtartott szentmisén mondott homíliájában arra emlékeztetett, hogy Kubának és a világnak is változásra van szüksége. Ez azonban csak akkor valósulhat meg, ha mindenki megnyílik az emberre vonatkozó teljes igazság megismerésére Krisztusra alapozva életet. Az Egyház nem kiváltságokat kér, hanem a szolgálat lehetőségét, vagyis azt, hogy szabadon megvallhassa és hirdethesse hitét a béke és a remény üzenetét eljuttatva ezáltal a társadalom minden rétegéhez – magyarázta a pápa. Annak a reményének adott hangot, hogy mind a mexikói, mind pedig a kubai nép számára gyümölcsöző lesz látogatása.

Tanítása végén a Nagycsütörtökön kezdődő húsvéti szent háromnapról szólt. Ez a liturgikus év csúcspontja, amikor hitünk központi misztériumára emlékezünk, vagyis Krisztus szenvedésére, halálára és feltámadására. „Közel volt már Húsvét ünnepe. Jézus tudta, hogy eljött az óra, mikor a világból vissza kell térnie az Atyához” (Jn 13,1) – írja János evangélista. Jézus egész élete erre az órára irányul. A szeretet által azonban képes volt túllépni a büntől megbélyegzett emberi lét határain, amely elválasztja a fogva tartott embert Istentől és az örök élettől – magyarázta a Szentatya. A húsvéti szent háromnapban hagyjuk, hogy megérintsen és átváltoztasson minket Jézus szeretete, hogy bennünk is megvalósuljon a feltámadás. A Szentatya ezekkel a szavakkal kívánt Boldog Húsvétot minden jelenlévő zarándoknak.

Vatikáni Rádió, 2012.04.04.

Hálások vagyunk a pápának hitéért, erejéért és kedvességéért

Az Egyház ma örömmel ünnepli XVI. Benedek pápa 85. születésnapját. A világ minden részéről érkeznek jókívánságok ezekben az órákban a Vatikánba. Az örömteli esemény mindössze három nappal előzi meg hetedik évfordulóját annak, hogy Joseph Ratzinger 2005. április 19-én a bíborosi konklávét Péter utódává választotta.

P. Federico Lombardi SJ, szentszéki szóvivő rádióknak nyilatkozva kettős érzését osztotta meg a hallgatókkal: Az egyik a hála az Úrnak ezért a pápáért, aki erőteljesen, kedvesen és hittal vezet bennünket, tehát Isten ajándéka. Másrészt a csodálat érzését kelti bennem: annak ellenére, hogy az egyetemes Egyház élen szolgálatát már eléggé előrehaladott korban kezdte el, gazdag és rendkívül intenzív pápaságról van szó, amelyet sok-sok utazás, fontos események, intenzív

és sokrétű Tanítóhivatal jellemez. Csodálattal kell adóznunk mindazért, amit a pápa az elmúlt hét év során tett.

Emberi jellemvonásai közül P. Lombardi mindenekelőtt a Szentatya kedvességét és figyelmességét emelte ki. Valóban odafigyel mindig beszédpartnerreire, mindenki felé rendkívül nagy tisztelettel fordul. Gondolatai és kifejezőmódja rendkívül világosak, mély hatást gyakorol mondanivalójának komoly tartalma.

Ami a pápaság hét évét illeti, az Egyház küldetésének lényegére összpontosított. A prioritások közé tartozik Isten Szavának meghallgatása, az ember kapcsolata Istennel, az élet transzcendens dimenziója, Jézus Krisztus, mint Isten valódi Arcának kinyilatkoztatója. Az Egyház szolgálatának vallási dimenziója ennek a pápaságnak a jellemzője, miközben az Egyház „hatalma” egyre inkább második helyre szorul – mondta P. Federico Lombardi, szentszéki szóvivő.

A problémák közül rádiónk főigazgatója a következőket emelte ki: a vatikáni hírkiszivárogtatás csak átmeneti jellegű epizód, ami a pápa számára aggodalmat jelent az a szekularizáció, Isten elfeledése, a relativizmus, a modern kor számos emberének irányvesztése. A pápa sokkal inkább szenvedett az elmúlt években a visszaélések, a küldetéshez való hűtlenség, semmint a belső pletykák miatt – tette hozzá Lombardi atya.

XVI. Benedek a hit embere, valódi hívő. Ő az, aki szolgálhatja Egyházát, mint a hit szikláját, mivel ő maga az első, aki hisz. A hit pedig kiegyensúlyozottság, mély öröm forrása, amelytől senki sem foszthat meg bennünket. Benedek pápa lelki békéje magában a hitben gyökerezik, amelyből remény fakad.

Arra a kérdésre, hogy a szentszéki szóvivő számára mi volt a legnagyobb ajándék, amelyet idáig XVI. Benedektől kapott, P. Lombardi a következőt válaszolta:

„Ami engem illet, nagyra értékeltem Jézusról szóló könyvét: a pápa péteri szolgálata aspektusain túl, személyes erőfeszítést tett arra, hogy teológiai és spirituális felkészültségével megmutassa nekünk Krisztushoz fűződő személyes kapcsolatát. Ez minden keresztény számára rendkívül fontos. A pápa személyes kutatásainak eredményét ajándékozta nekünk Krisztus Arcáról, és azt hiszem, ez a legnagyobb ajándék, amit tőle kaptam.

Végül P. Federico Lombardi a következőket kívánta XVI. Benedek pápának születésnapja alkalmából: „A pápa gyakran mondja: azért jöttem, hogy megerősítsek benneteket a hitben és bátorítsalak titeket. Hálás vagyok a bátorításért, amikor hálával és szeretettel válaszoltok, amikor nyílt lélekkel, őszintén befogadtok. Azt kívánom, hogy a pápa továbbra is érezze ezt a kölcsönös szeretetet, a bátorítást az Egyház és annyi személy részéről, szolgálata teljesítéséhez”.

Vatikáni Rádió, 2012.04.16.

Akiket Jézus a Cunamitól megmentett

Egy igaz történet Meulaboh-ból (Nyugat Aceh, Indonézia) A „Calvary Life Fellowship” kiadása nyomán (2005. január 27). A történetet Bill Hekman, egy indonéziai pap is igazolta telefonon és e-mailben.

„Ha kiállt Hozzám meghallgatom, a szorongattatás idején velem leszek, megmentem és megdicsőítem.” (91. Zsolt. 15)

Tanúi lehettünk, a félelmetes földrengésnek és a cunáminak, melyek teljesen tönkretették Meulaboh városát Észak Szumátrán. De egy csodálatos tanúságtételt is megismerhettünk ebből a városból, ahol körülbelül 400 keresztény élt.

2004. december 25-én a keresztények a városba akartak menni, hogy a Karácsonyt megünnepeljék, de a muszlim közigazgatás nem engedélyezte. A következőket mondták nekik: „Keresztények, ha meg akarjátok a Karácsonyt ünnepelni, akkor ezt a városon kívül kell megtennetek, egy félreeső helyen, a hegyekben!”

Mind a 400 keresztény legnagyobb óhaja az volt, hogy egy különleges Szentmisében vegyenek részt a Megváltó megünnepelésének alkalmából, és a városon kívül eső hegyekbe mentek. Mivel későre járt és élelmiszert is vittek magukkal, úgy döntöttek, hogy ott éjszakáznak.

Másnap reggel, december 26-án nagy földrengés rázta meg Szumátrát és ezt követően egy hatalmas cunámi a földdel egyenlővé tette a várost. Sokan meghaltak, az élők hajléktalanok lettek. De a keresztények a hegyekben, biztonságban voltak.

Egyes megmenekült muszlimok azt a kijelentést tették, hogy: „A keresztények Istene megbüntette minket, mert tiszteletlenek voltunk velük szemben, és nem bántunk jól velük.” Mások pedig: „Miért haltak meg oly sokan közülünk, de egyetlen keresztény sem?”

Ha ezek a keresztények engedélyt kaptak volna, hogy a városban ünnepeljenek, mind meghalhattak volna. Szívük alázata miatt engedtek a nyomásnak és kimentek a hegyre, nem tudván, hogy milyen szerencsétlenséget hoz a holnap...

Mária- kegyhelyek

Pécs – Havihegy, a Havas Boldogasszony kegyhelye

A Boldogságos Szent Szűz tiszteletére szentelt legősibb nyugati templomnak eredetét szép legenda beszéli el. A Szűzanya 366 augusztus 4-ről 5-re virradó éjszaka álmában adta tudtára Szent Liberius pápának (352-366), hogy Rómában azon a helyen építtessen számára méltó templomot, ahol másnap havat lát. A pápa augusztus 5-én – a forró nyár közepén – Róma hét halmának egyikén, az Esquilinuson havat talált, és a hófolt egy bazilika alaprajzára emlékeztetett. Ezen a helyen építették föl Szűz Mária római főtemplomát, a Havas Boldogasszony tiszteletére szentelt Santa Maria Maggiore bazilikát. Csaknem kétszázötven évvel a csodás nyári hóesés után pestisjárvány pusztított Rómában. Az akkor uralkodó Nagy Szent Gergely pápa (590-504) vezetésével könyörgő menet vonult végig a városon, kérve a Szűzanya közbenjárását. A körmenet a Havas Boldogasszony bazilikájából indult el, és a templom oltárképét, a Szent Lukács evangelista keze munkájának tulajdonított Szűz Mária képet hordozták körbe. A hívek buzgó imádsága meghallgatásra talált, a járvány megszűnt.

A XVII. század végén a török hódoltság alól főlsszabadult Pécs városában szintén pestisjárvány tizedelte a lakosságot. Az 1690-91. évi járvány idején a jámbor polgárok földidéztek az ősi római eseményeket, a Havas Boldogasszony ezer évvel korábbi csodás közbenjárását. Ünnepeles fogadalmat tettek, hogyha a ragály elmúlik, hálából kápolnát építenek Havas Boldogasszony tiszteletére. Ígéretüket megtartották, és 1697-re a város keleti részén magasodó Kakasdombon elkészült a parasztkorok stílusú fatornyos kápolna. Építéséhez a hívek hátukon hordták föl a köveket a Kakasdomb meredek lejtőjén a mai Ágoston térről. A kápolna az 1780. évi tűzvész alkalmával megrongálódott, ezt követően átépítették, megnagyobbították, ekkor kapta a templom mai formáját. A Kakasdomb mai neve Havihegy.

A templom főoltárán lévő, üveglappal védett olajfestmény a Santa Maria Maggiore bazilika kegyképének hiteles másolata. Elkészülte után hozzáértették

A r ó z s a f ü z é r

Jézus a mi békénk

„*Drága Gyermekeim!*

Ma is a karjaimban hozom nektek az Újszülött Jézust. Ő az ég és a föld Királya, Ő a ti békétek. Kicsinyeim, senki sem tud olyan békét adni nektek, mint Ő, aki a Béke Királya. Ezért ajándékozzátok Neki szíveteket, válasszátok Őt, és Benne öröme találtok. Ő meg fog áldani titeket az öröm áldásával. Köszönöm, hogy választotok hívásomra.”

(Szűz Mária, Medjugorje, 2006. december 25-én)

Szűz Mária karácsonyi üzeneteiben a békéről beszélt nekünk és a békére hívott: „*Drága Gyermekeim, ma is a karjaimba hozom a kis Jézust, a Béke Királyát, hogy megáldjon titeket békéjével. Arra hívlak benneteket, hogy legyetek a béke hordozói ebben a békétlen világban. Jézust, a Béke Királyát hozom, hogy kiáraszsa rátok az ő békéjét. A kicsi Újszülött Jézust tegyétek első helyre az életekbe. Kicsinyeim, különös módon adom nektek a kis Jézus áldását. Ő töltsön be benneteket békéjével.”*

A Karácsony Isten szeretetének legnagyobb kifejeződése. „*Megjelent Üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete.*” (Tit 3, 4) Ez a rózsá Karácsonykor lehullt az égből, a magasságból jövő gyöngédség kiáradt a földre.

Lukács evangélista hírt ad arról, hogyan kapcsolódik az angyal a mennyei seregek sokaságához, mely Istent dicsőíti: „*Dicsőség a magasságban Istennek és a békesség a földön a jóakarató embereknek*” (Lk 2, 14). Az angyalok éneke kifejezi annak az értelmét, ami történt, kijelenti, hogy a Gyermek születése Isten dicsősége és békét hoz az embereknek. A béke, bibliai értelemben a jóság teljessége, a bűnök bocsánata és Isten Lelkének ajándéka. A Szentírásban használt béke szó jelentése nagyon közel van a „kegyelem” kifejezéshez. Az a béke, melyet Isten ajándékoz sokkal többet jelent, mint a háború vagy az emberi összetűzések elkerülését. Új hozzáállás, békés, fiúi kapcsolat kialakítása Istennel, egyszóval, megváltás. Hittel igazolt – mondja az apostol, hogy békében vagyunk Istennel. Ebben az értelemben a béke szó azonos Krisztus személyével. „*Ő a mi egyedüli békességünk*” (Ef 2, 14).

az eredeti képhez, amit a festmény jobb alsó sarkán lévő pecsét tanusít. A kép a Boldogasszonyt ábrázolja karján a kis Jézussal, aki könyvet tart kezében.

A templom XVI. Gergely pápától 1844-ben kapta búcsú kiváltságait Mária-ünnepekre. A kegyhely látogatottságát és a számos imameghallgatást, csodás gyógyulást a XIX. század végéig fennmaradt sok fogadalmi kép igazolta. Fő búcsúnapja Havas Boldogasszony napja (augusztus 5.). A búcsúnaphoz közel eső hétvégén tartott több napos búcsúünnepen mind a mai napig rengeteg hívő zárandokol a kegyhelyre. A zárandokok között horvátok és németek is vannak.

A mára kialakult szokás szerint már szombat reggeltől jönnek a búcsúsok. Egész nap hangos a templom a népi áhítattól, gyönyörű Mária-népelemek csendülnek föl, imádkozzák a rózsafüzért. Az esti püspöki nagymise után az est csöndjében szentórákat tart a havihegyi közösség, a Piusz-közösség és egy-egy falu közössége (döbrököziek, keszüiek, göröcsönyiek). Éjfélkor a búcsúsok halottaiért mondanak szentmisét. Utána reggelig virrasztás következik. Vasárnap a szentmiséket magyar, horvát és német nyelven mutatják be. Kora délután a kialakult szép szokás szerint a nagymamák és a kisgyermekek búcsújárásának lehetünk tanúi. Ilyenkor észrevehetően megszorodnak a templom körül a gyermekek, hozzák a nagymamák unokáikat. A búcsút a késő délutáni szentmise zárja.

Az utóbbi évekből, évtizedekből is több csodás imameghallgatást jegyeztek föl. Ezekben a történetekben azonban nem a szenzációt kell keresni, hanem Isten mérhetetlen jóságának, szeretetének tanúbizonyságát.

A havihegyi kegyhely mindannyiunkat hív, akik megfáradtunk az élet gondjaiban, bajaiban, hogy lelkünk felüdüljön a Szűzanya jóságában, az Isten mérhetetlen kegyelmében.

(Dr. v. Bögner M. – Lőrincz S. – Platthy I.: Havihegyi búcsúkönyv alapján)

K. D.

Szent Tested

Szent Tested, Úr Jézus Krisztus, Istenem, segítsen engem az örök életre, s drága Véred legyen bűneim bocsánatára!

Legyen ez az Eucharisztia örömmre, egészségemre és vigadozásomra, féltelmetes második eljöveteledkor pedig méltass általa, hogy – bár bűnös vagyok – dicsőséged jobbján állhassak Szeplőtelen Anyád és összes szentjeid imádsága által. Ámen.

Alexandriai Szent Cirill

Ahogy a jelenés első napján, amikor Szűz Mária először jelent meg a Podbrdo hegyen karjában a Gyermek Jézussal, ugyanúgy jön ma is és hozza, hogy nekünk ajándékozza Jézust. A Szűzanya szavai és jelenléte nem hangos (hivalkodó), nem szokatlan és nem idegen hétköznapjainktól. Köztünk és velünk való jelenléte elrejtett az emberi szokásba és egyszerűségbe. Isten gyermeki egyszerűségben jön hozzánk. Jézus velünk marad elrejtve, magára öltve az eukarisztikus kenyér egyszerűségét. És pontosan ebben az egyszerűségben rejtezik Isten szeretetének és közelségének mindenhatósága. Ez a nagyság és mindenhatóság képes új életet teremteni és átalakítani az emberi szívet. A Szűzanya szavai nem újak és ismeretlenek számunkra, hanem Isten szavára és bölcsességére emlékeztetnek.

Szűz Mária kegyelemmel és Istennel teljes. Ő teljesen kiüresedett, hogy Isten teljesen betölthesse. Teljesen Istenhez fordult. Ezért mondja nekünk: „Ajándékozzátok szíveteket Fiamnak, Őt válasszátok, senki sem tud olyan békét adni nektek, mint Ő, örömmre fogtok találni Benne.” Történjen így velünk, de ne csak ezen a Karácsonyon, hanem életünk minden napján.

Far Ljubo Kurtovic

Ó, Boldogságos Szűzanya, Üdvösség Anyja, kérlek, kérleld meg Fiadat, hogy árassza ki Kegyelmeit és Szeretetét a világot irányító vezetőkre.

Imádkozz, hogy Isten Világossága gyógyítsa ki őket vakságukból, és nyissa meg köszívüket.

Akadályozd meg őket abban, hogy ártatlan embereknek üldöztetést okozzanak. Kérlek, imádkozz, hogy Jézus vezesse őket, és állítsd meg őket, hogy ne tudják megakadályozni azt, hogy Jézus Tanításainak Igazsága eljusson a nemzetekhez, az egész világon. Ámen.